

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Łodomeryi z Księstwami
Oświęcimskim i Zatorskim tudzież z Wielkim
Księstwem Krakowskim.

Część III.

Wydana i rozesłana dnia 15. Marca 1851.

Allgemeines

Landes- Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern An-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

III. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. März 1851.

Jahrgang 1851.

3.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 20. Grudnia 1850.

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 1, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkami w samem rozrządzeniu znajdującemi się.

**Którym się, w skutek najwyższego postanowienia rozporządza nie-
które zmiany tak co do zastrzeżonego rządowi prawa, jak co do
przedsiębiorstw prywatnych peryodycznego transportu osób (mesa-
żerye i powozy, tak zwane sztel fury).**

Ażeby postanowienia, zawarte w ustawie pocztowej z dnia 5. Listopada 1837*) i odnoszące się do zakazanych przeprągów, równie jak do zastrzeżonego rządowi prawa względem transportu osób, w zgodności ustawić z temi ułatwieniami w transporcie osób, które koleje żelazne i inne tegoczesne środki obrotowe podają na rękę; tudzież, ażeby zostawić także przemysłowi prywatnemu w transporcie osób wolność, do prędszego rozwoju tego przemysłu konieczną, by tenże z jednej strony zadosyć uczynił potrzebie tanich środków komunikacyjnych, z drugiej strony zaś ulżył z czasem ciężarów, które rządowe przedsiębiorstwo pocztowe względem transportu osób przyjęło na siebie. — Najjaśniej-
szy Pan, J. C. Mość raczył, na wniosek ministra handlu, najwyższą uchwałą Swoją z dnia 7. Grudnia 1850, zatwierdzić następujące postanowienia, mające obowiązywać od dnia 1. Lutego 1851:

**Postanowienia względem przedsiębiorstw prywatnych peryodycznego
transportu osób (mesażeryów i powozów, zwanych sztel furami).**

§. 1.

O zakazie zakładania stacyj pocztowych, prywatnych.

Na gościńcach, na których się znajdują zakłady pocztowe rządu do transportu podróżujących (stacje pocztowe, stacje do przeprągu pocztowego) lub na gościńcach, których nadużyć można do objechania gościńca pocztowego przez wyboczenie lub cofnięcie, nie wolno nikomu utrzymywać koni, zakładać stacje, lub stanowiska dla przeprągów do przeprawy podróżnych ze zmianą koni przy powozach, które z sobą przywożą (ekstrapoczty).

§. 2.

O przedsiębiorstwach prywatnych peryodycznego transportu
osób ze zmianą koni przy tym samym powozie.

Dozwolone są przedsiębiorstwa prywatne peryodyczno-regularnego transportu osób ze zmianą koni przy tym samym powozie; a przedsiębiorcy, chcący użyć do tego koni pocztowych, winni za to złożyć przepisane dla każdego pojedynczego kraju koronnego pojezdne i pocztosne dla postyliona, z ustąpieniem dzie-

*) W zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń, tom 66, z roku 1838, stronica 99—116;

3.

Erlaß des Handelsministeriums vom 20. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, 1. Stück, No 1, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

giltig für alle Kronländer, mit den im Erlaße selbst vorkommenden Ausnahmen,

womit in Folge Allerhöchster Entschließung mehrere Abänderungen in Beziehung auf den Staatsvorbehalt und auf Privat-Unternehmungen der periodischen Personentransporte (Messagerien und Stellsuhren) angeordnet werden.

um jene Bestimmungen des Postgesetzes vom 5. November 1837 *), welche sich auf den verbotenen Pferdewechsel und auf den Staatsvorbehalt des Personentransportes beziehen, mit den Erleichterungen des Personentransportes auf den Eisenbahnen und den sonstigen dormaligen Verkehrsverhältnissen in Einklang zu bringen, und der Privatindustrie auch in Bezug auf den Personentransport jene Freiheit der Bewegung zu gewähren, welche erforderlich ist, damit diese Industrie sich rascher entwickle, und so einerseits dem Bedürfnisse billiger Kommunikationsmittel für den allgemeinen Verkehr genüge, andererseits allmählig die von der Staatspost-Anstalt bezüglich des Personentransportes auf sich genommenen Lasten erleichtere, haben Seine Majestät über Antrag des Handelsministers mit Allerhöchster Entschließung vom 7. Dezember 1850 nachstehende Bestimmungen zu genehmigen geruht, welche mit 1. Februar 1851 in Wirksamkeit zu treten haben.

Bestimmungen über Privatunternehmungen periodischer Personentransporte (Messagerien und Stellsuhren.)

§. 1.**Verbot der Errichtung von Privat-Post-Stationen.**

Auf Straßen, auf welchen Staatspost-Anstalten zur Beförderung von Reisenden (Poststationen, Postrelais) bestehen, oder, welche streckenweise durch Ausbiegen oder Rückkehren zur Umfahrung der Poststraße mißbraucht werden könnten, ist es Jedermann untersagt, Pferde-Stationen oder Relais zur Beförderung von Reisenden mit Pferdewechsel an den von ihnen mitgebrachten Wägen (Extraposten) zu errichten.

§. 2.

Privatunternehmungen periodischer Personentransporte mit Pferdewechsel an demselben Wagen.

Unternehmungen zum periodisch-regelmäßigen Personentransporte mit Pferdewechsel an einem und demselben Wagen sind gestattet, und die Unternehmer, welche sich hiebei der Postpferde bedienen wollen, haben dafür das in den verschiedenen Kronländern jeweilig bestehende Ritt- und Postillonstrinkgeld mit einem Nachlaße von zehn Perzent

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 66, vom Jahre 1838, Seite 99—116.

sięciu procentów. Większe ustąpienie zostawia się dobrowolnej ugodzie między przedsiębiorcą a pocztmistrzem.

§. 3.

O zastrzeżeniu nałożenia podatku, o tymczasowym wynagrodzeniu pocztmistrzów, których konie nie będą używane.

Rząd zastrzega sobie prawo nałożenia stosownej opłaty na przedsiębiorstwa prywatne transportowania osób i rzeczy, w którymto razie wydanym będzie o tem osobny przepis.

Zanim nastąpi przepis o urządzeniu i wymiarze tej opłaty, winni są przedsiębiorcy, nie chcący używać koni pocztowych, płacić pocztmistrzowi którego konie nie będą użytemi, za każde użycie koni przedsiębiorstwa na odpowiedniej stacyi pocztowej, po 4 kr. od konia i stacyi.

W królestwie Lombardzko-Weneckiem pozostawia się do owego czasu opłata po 30. cent. austryackich od konia i stacyi dla pocztmistrzów. a po 10 proc. od dochodu z transportu osób do kasy pocztowej.

Przedsiębiorca ma wybór używania koni własnych lub pocztowych; obowiązany jest atoli uczyniony wybór, oznajmić dotyczącemu pocztmistrzowi dwoma miesiącami przed rozpoczęciem przedsiębiorstwa. Ten obowiązek rozumieć się ma także o późniejszej zmianie w oznajmionym wyborze.

Względem opłacania należności pocztmistrzom, ugodzić się mają z nimi przedsiębiorcy z reguły według upodobania; jeżeli zaś takiej ugody nie ma, winni są przedsiębiorcy natychmiast opłacić pocztmistrzom należności, za każdą jazdę i za każdą stację.

Przedsiębiorcy prywatni peryodycznego transportowania osób, są zresztą także obowiązani na żądanie władzy pocztowej, przewozić bezpłatnie pakiety z listami aż do 50 funtów wążące, i starać się o bezpieczne ich przechowanie podczas transportu, i o doręczenie takowych urzędowi pocztowemu w miejscu przeznaczenia. Co przeważa 50 funtów, wynagrodzonym będzie podług taryfy frachtowej przedsiębiorstwa.

§. 4.

O zaprzęgu, ładowaniu i o czasie transportu

O zregulowanie zaprzęgów, o wagę ładunku i czas transportu wolno przedsiębiorcom porozumieć się z pocztmistrzami.

Jeżeli porozumienie takie nie przyjdzie do skutku, natenczas dyrekcyja pocztowa dotyczącego kraju koronnego lub okręgu pocztowego (w królestwie

zu entrichten. Ein weiterer Nachlaß bleibt dem freiwilligen Uebereinkommen zwischen Postmeistern und Unternehmern anheim gestellt.

§. 3.

Vorbehalt der Besteuerung, einstweilige Entschädigung der Postmeister, deren Pferde nicht benützt werden.

Die Staatsverwaltung behält sich vor, die Personen- und Sachentransporte durch Privatunternehmungen überhaupt einer angemessenen Abgabe zu unterziehen, in welchem Falle eine besondere Vorschrift darüber erfließen wird.

Bis die Vorschrift über die Einrichtung und das Ausmaß dieser Abgabe erfolgt, sind die Unternehmer, welche sich der Postpferde nicht bedienen wollen, verpflichtet, jedem Postmeister, dessen Pferde unbenützt bleiben, für die jedesmalige Verwendung der Pferde der Unternehmung auf der bezüglichen Poststation 4 kr. pr. Pferd und Post zu bezahlen.

Im lombardisch-venezianischen Königreiche bleibt bis dahin die Abgabe an die Postmeister mit 30 Centesimi austriaci pr. Pferd und Post, so wie jene an die Post-Kasse von 10 Prozent vom Ertrage des Personentransportes aufrecht.

Die Wahl zwischen der Verwendung eigener oder der Postpferde bleibt dem Unternehmer vorbehalten, derselbe ist jedoch verpflichtet, die getroffene Wahl den betreffenden Postmeistern zwei Monate vor dem Beginne der Unternehmung bekannt zu machen. Diese Verpflichtung hat auch rücksichtlich einer späteren Aenderung in der bekannt gemachten Wahl zu gelten.

Ueber die Entrichtung der Gebühren an die Postmeister ist in der Regel zwischen diesen und den Unternehmern ein beliebiges Abkommen zu treffen, sonst haben die Unternehmer die Gebühren bei jeder Fahrt und jeder Station sogleich der Postmeistern zu berichtigen.

Die Privatunternehmer periodischer Personentransporte sind übrigens auch verpflichtet, über Verlangen der Postbehörde Briefpakete bis zu dem Gewichte von 50 Pfunden unentgeltlich zu befördern, und für deren sichere Verwahrung während des Transportes und Uebergabe an das Postamt des Bestimmungsortes Sorge zu tragen. Für das Mehrgewicht über 50 Pfund wird die Vergütung nach dem Frachten-Tarife der Unternehmung geleistet.

§. 4.

Bespannung, Ladung, Beförderungszeit.

Das Bespannungs-Regulativ, das Ladungs-Gewicht und die Beförderungszeit wird dem Uebereinkommen der Unternehmer mit den Postmeistern überlassen.

Kommt hierüber ein freies Uebereinkommen nicht zu Stande, so hat die Post-Direktion des betreffenden Kronlandes oder Postbezirkes (im lombardisch-venezianischen

Lombardzko-Weneckiem dyrekcyą pocztową w Weronie) o tem stanowić winna; przyczem przepisy regulaminu o ekstra-pocztach służyć mają za prawidło.

§. 5.

O udzieleniu koncesyj.

Przedsiębiorcy peryodycznego transportu osób, winni są prosić o pozwolenie do takowego przedsiębiorstwa w dyrekcyi pocztowej tego kraju koronnego, lub tego okręgu, w którym przedsiębiorstwo ma mieć siedzibę swoją, t. j. gdzie się znajduje główna kasa i prowadzą księgi jego (w królestwie Lombardzko-Weneckiem w naddyrekcyi pocztowej w Weronie).

Dyrekcya pocztowa rozstrzygać winna prośby takowe, w porozumieniu z władzami politycznemi, co do koncesyj przemysłowych właściwemi, po udzieleniu zaś pozwoleniu uwiadomić o tem władze polityczne po wszystkich tych miejscach, w których przedsiębiorca założyć, przeprząg zamyśla, w razie zaś, jeżeli przedsiębiorstwo rozciągać się ma do innego kraju koronnego, uwiadomić także o tem dyrekcyę pocztową tegoż kraju koronnego, która to podać winna do wiadomości władz politycznych swego okręgu.

§. 6.

O przedsiębiorczych towarzystwach.

O koncesyę upraszać mogą tak pojedyncze osoby, jako też kilka osób, które na ten cel towarzystwo zawiązały. W tym ostatnim razie, członkowie obowiązani są ustanowić ajenta i takowego wymienić, który wszystkie postanowienia, zawarte w niniejszym przepisie, wypełniać winien pod spólną odpowiedzialnością reszty członków towarzystwa.

§. 7.

O szczegółach, które podać winni proszący o koncesyę.

Prośby o udzielenie koncesyi, zawierać winny, oprócz wykazu przymiotów osobistych proszącego, przepisanego ustawami przemysłowemi, następujące wyraźne szczegóły:

- a) gościniec pocztowy, na którym ma się jazda odbywać, tudzież nazwisko i końce takowego;
- b) nazwę przedsiębiorstwa;
- c) jeżeli się używać będzie koni przedsiębiorstwa, nazwiska tych miejsc, w których się znajdować będą przeprągi;
- d) liczbę koni pocztowych w regule potrzebnych;
- e) ile razy, i o której godzinie odjazd i przyjazd nastąpi;

Königreiche die Oberpost-Direktion in Verona) dießfalls zu entscheiden, wobei, was Bespannungs- und Ladungs-Gewicht betrifft, die Bestimmungen der Extrapostordnung zur Richtschnur zu dienen haben.

§. 5.

Konzessions-Ertheilung.

Die Unternehmer periodischer Personentransporte haben die Bewilligung zu einer solchen Unternehmung bei der Post-Direktion des Kronlandes oder des Bezirkes anzufuchen, wo die Unternehmung ihren Sitz haben wird, d. i. wo die Hauptkasse und die Bücher derselben geführt werden (im lombardisch-venezianischen Königreiche bei der Oberpost-Direktion in Verona).

Die Post-Direktion hat über ein solches Gesuch nach gepflogenenem Einvernehmen mit den für Gewerbs-Konzessionen kompetenten politischen Behörden zu entscheiden, nach ertheiltem Befugnisse aber davon die politischen Behörden aller Orte, wo die Unternehmung einen Pferdewechsel beabsichtigt, und falls die Unternehmung ein anderes Kronland berühren sollte, die Post-Direktion dieses Kronlandes in Kenntniß zu setzen, welche dann auch die Verständigung der politischen Behörden ihres Bezirkes zu veranlassen hat.

§. 6.

Unternehmungen von Gesellschaften.

Die Konzession kann sowohl von einzelnen Personen, als von Mehreren, welche zu diesem Zwecke in Verbindung treten, nachgesucht werden. Im letzteren Falle haben die Theilnehmer einen Geschäftsführer zu bevollmächtigen und namhaft zu machen, welcher allen in der gegenwärtigen Vorschrift enthaltenen Bestimmungen unter Mithaftung der übrigen Gesellschaftsglieder nachzukommen hat.

§. 7.

Angaben, welche von den Konzessionswerbern zu machen sind

Die Gesuche um Ertheilung der Konzession müssen außer dem durch die Gewerbs-Gesetze vorgeschriebenen Nachweise über die persönlichen Eigenschaften des Bewerbers, folgende bestimmte Angaben enthalten:

- a) Die Poststraße, auf welcher die Fahrt sich bewegen soll, und die Namen und Endpunkte derselben;
- b) den allfälligen Namen der Unternehmung selbst;
- c) im Falle des Gebrauches von Pferden der Unternehmung, die Namen der Orte, wo Relais aufgestellt werden wollen;
- d) die Anzahl der in der Regel benötigten Postpferde;
- e) wie oft und zu welchen Stunden die Abfahrt und Ankunft stattfinden;

f) taryfę należytości jazdy projektowanej;

g) w końcu każdy przedsiębiorca winien przed wystawieniem koncesyi, złożyć do kasy pocztowej kaucyę w kwocie 100 złt. r.

Każdą zmianę, jaka tylko zajdzie, należy donieść do dyrekcji pocztowej, a ta w razie potrzeby udzielić winna wiadomość o niej dotyczącym władzom politycznym.

§. 8.

O wozach dodanych.

Wolno jest przedsiębiorcom równocześnie z wozami głównymi wozie także w razie potrzeby i wozami dodatnimi; względem używania takowych, należy zachować §§. 2., 3. i 4. niniejszych postanowień.

§. 9.

O naznaczaniu wozów.

Wozy główne przedsiębiorstwa powinny być naznaczone po obudwóch stronach firmą przedsiębiorstwa i nazwiskiem końców jazdy, w sposób trwały i w oczy wpadający. Równie też należy ponumerować miejsca do siedzenia w powozie, na koniec należy na jakim miejscu powozu uwidocznić wagę powozu. Ani co do barwy, ani też co do oznaczenia, nie powinny powozy użyte równać się powozom rządowym. Jednakowoż rozumie się samo przez się, iż z używaniem koni pocztowych, połączone jest używanie także i pocztyliona w mundurze.

§. 10.

O spółzawodnictwie przedsiębiorstw.

Żadne przedsiębiorstwo peryodycznego transportu osób nie zyskuje, przez otrzymane pozwolenie wyłącznego prawa; lecz na tym samym gościńcu i między temi samemi końcami, mogą także inne osoby lub towarzystwa otrzymać pozwolenie do podobnych przedsiębiorstw.

§. 11.

O uwolnieniu od opłaty wozów, sztelfurami zwanych.

Przedsiębiorstwa peryodycznego transportowania osób bez zmiany koni przy tym samym wozie (sztelfurą nazwanym) nie są obowiązane opłacać pocztmistrzom wynagrodzenie, że nie używają ich koni.

Względem udzielania koncesyi dla przedsiębiorstw sztelfurami, jeżdżącym po gościńcach pocztowych, należy zachować się podług §§. 5., 6., 7., 8., 9. i 10. niniejszych postanowień.

f) den Gebührentarif der projektirten Fahrt;

g) endlich muß jeder Unternehmer vor Ausfertigung der Lizenz eine Kaution von 100 Gulden in die Postkasse erlegen.

Jede eintretende Aenderung ist der Post-Direktion anzuzeigen, und nöthigenfalls von dieser den betreffenden politischen Behörden die angemessene Mittheilung zu machen.

§. 8.

Beiwägen.

Den Unternehmern ist gestattet, gleichzeitig mit den Hauptwägen erforderlichen Falles auch Beiwägen zu befördern. Für die Anwendung derselben gelten ebenfalls die §§. 2, 3 und 4 der gegenwärtigen Bestimmungen.

§. 9.

Bezeichnung der Wägen.

Die Hauptwägen der Unternehmung sind auf beiden Seiten mit der Firma derselben und den Namen der beiden Endpunkte der Fahrt auf eine haltbare und in die Augen fallende Weise zu bezeichnen. Eben so sind die im Innern des Wagens befindlichen Plätze zu numeriren, endlich ist auch das Gewicht des Wagens an einer Stelle desselben ersichtlich zu machen. Weder der Farbe, noch der Bezeichnung nach, haben die in Verwendung gebrachten Wägen den Merarialwägen zu gleichen. Doch ist, wie sich von selbst versteht, mit dem Gebrauche der Postpferde auch die Verwendung des Postillons in der Montur verbunden.

§. 10.

Konkurrenz der Unternehmungen.

Keine Unternehmung periodischer Personentransporte erhält durch die erlangte Bewilligung ein ausschließliches Recht, sondern es können auf einer und derselben Poststraße und zwischen den nämlichen Endpunkten auch andere Personen oder Gesellschaften die Bewilligung zu derlei Unternehmungen erhalten.

§. 11.

Gebührenfreiheit der Stellfuhren.

Unternehmungen periodischer Personentransporte ohne Pferdewechsel an demselben Wagen (Stellfuhren) sind nicht verpflichtet, den Postmeistern, wenn sie sich der Pferde derselben nicht bedienen, eine Vergütung zu leisten.

Bezüglich der Ertheilung der Konzessionen für Stellfuhr-Unternehmungen, welche sich auf Poststraßen bewegen, ist nach den §§. 5, 6, 7, 8, 9 und 10 der gegenwärtigen Bestimmungen vorzugehen.

§. 12.

O przedsiębiorstwach pocztmistrzów.

Przedsiębiorstwa peryodycznego transportu ze zmianą koni przy tym samym powozie, równie jak sztel fury mogą także prowadzić pocztmistrzowie ze ścisłym zachowaniem niniejszego przepisu; wszelako o pozwolenie peryodycznych jazd ze zmianą koni przy tym samym wozie, jeżeli te jazdy na więcej krajów koronnych rozciągać się mają, winni pocztmistrzowie przez przełożoną dyrekcję pocztową, upraszać dyrekcję jeneralną komunikacji wydziału II., rozumieć się zaś samo przez się, że przez prowadzenie takowego przedsiębiorstwa ze strony pocztmistrzów bynajmniej cierpieć nie może służba pocztowa rządu.

§. 13.

O karach.

Wszelkie przedsiębiorstwa peryodycznych transportów osób, podlegają ogólnym prawom: przemysłowym, policyjnym, sanitarnym i skarbowym, i pociągają za sobą, w razie przekroczenia, kary w onychże ustanowione. Spory o wykonywanie przedsiębiorstw między pocztmistrzami a przedsiębiorcami, rozstrzygać będą dyrekcje pocztowe dotyczącego kraju koronnego (w królestwie Lombardzko-Weneckim naddyrekcja pocztowa w Weronie), jeżeli między nimi istnieją osobne ugody, lub spór zachodzący w ugodzie objętym nie jest.

Zażalenia przeciw przedsiębiorcom, czyli ci są pocztmistrzami lub nie, dochodzić winna dyrekcja pocztowa, a jeżeli takowe znajdzie uzasadnione, karać naganami piśmiennymi, karami dyscyplinarnymi aż do 20 złt. r., zawieszeniem lub nawet odebraniem konsensu przedsiębiorstwa, w miarę wielkości przestąpienia i wykonanych już może przedtem innych kar. Tylko w tym razie, jeżeli konsens przedsiębiorstwa udzielony został ze strony dyrekcji jeneralnej komunikacji, według §. 12., też władza wyrzec winna zawieszenie lub odebranie konsensu. Przeciw rozstrzygnięciom dyrekcji pocztowych, otwarta zostaje droga rekursu do dyrekcji jeneralnej komunikacji, a w trzeciej instancji do ministerstwa handlu, przemysłu i budowni publicznych.

Zresztą komisarze pocztowi mają sobie polecone, wpływać na pogodzenie sporów tu wspomnianych, zanim takowe przed dyrekcję pocztową wytoczonymi zostaną.

§. 14.

O zniesieniu ustaw dawniejszych.

Odpowiednie postanowienia, zawarte w §§. 17., 18., 20., 22., 26., i 27. ustawy pocztowej z dnia 5. Listopada 1837 r., regulamin i taryfa dla przedsiębiorstw

§. 12.

Unternehmungen der Postmeister.

Sowohl periodische Transportunternehmungen mit Pferdewechsel an demselben Wagen als Stellfahren können auch den Postmeistern unter genauer Beachtung der gegenwärtigen Vorschrift betrieben werden; nur ist die Bewilligung zu periodischen Fahrten mit Pferdewechsel an demselben Wagen, wenn diese Fahrten mehr als ein Kronland berühren sollten, von den Postmeistern im Wege der vorgesetzten Post-Direktionen bei der General-Direktion der Kommunikationen II. Abtheilung anzufuchen, und versteht es sich von selbst, daß durch den Betrieb solcher Unternehmungen von Seite der Postmeister die ordnungsmäßige Versorgung des Staats-Postdienstes in keiner Weise gefährdet werden darf.

§. 13.

S t r a f e n.

Alle Unternehmer periodischer Personentransporte unterliegen den allgemeinen Gewerbs-Polizei-, Sanitäts- und Gefällsgesetzen, und haben im Falle der Uebertretung derselben, die darin festgesetzten Strafen zu gewärtigen. Streitigkeiten über die Ausübung der Unternehmung zwischen Postmeistern und Unternehmern, sind, wenn zwischen ihnen keine eigenen Verträge bestehen, oder der vorkommende Fall durch selbe nicht berührt wird, von der Post-Direktion des betreffenden Kronlandes (im lombardisch-venezianischen Königreiche von der Oberpost-Direktion in Verona) zu entscheiden.

Beschwerden gegen die Unternehmer, sie mögen Postmeister sein oder nicht, sind von der Post-Direktion zu untersuchen, und wenn sie gegründet befunden werden, mit schriftlichen Verweisen, Disziplinarstrafen bis zu 20 fl., Suspension oder sogar Entziehung der Unternehmungs-Lizenz, je nach der Größe des Gebrechens und den etwa schon vorausgegangenen Bestrafungen zu ahnden. Nur wenn die Unternehmungs-Lizenz nach §. 12 von der General-Direktion der Kommunikationen erteilt worden ist, muß auch die Suspension oder Einziehung der Lizenz von ihr ausgesprochen werden. Gegen Entscheidungen der Post-Direktion steht der Rekurs an die General-Direktion für Kommunikationen und in dritter Instanz an das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten offen.

Uebrigens sind die Post-Kommissäre berufen, auf die Schlichtung der hier besprochenen Streitigkeiten, bevor sie im Amtswege bei den Post-Direktionen anhängig gemacht werden, nach Möglichkeit einzuwirken.

§. 14.

Aufhebung früherer Gesetze.

Die bezüglichlichen Bestimmungen in den §§. 17, 18, 20, 22, 26 und 27 des Post-Gesetzes vom 5. November 1837, das Reglement und der Tarif für Privat-

prywatnych transportu z dnia 20. Sierpnia 1839 r., nakoniec obowiązujące w królestwie Lombardzko-Weneckiem ustawy z dnia 17. Lipca 1805, 26. Lipca 1811 i z 16. Lipca 1813 r. znoszą się niniejszym przepisem, wstępującym w wykonanie z dniem 1. Lutego 1851.

§. 15.

W y j ą t k i.

Tymczasem i dopóki gościniec i komunikacye pocztowe we Węgrzech, Siedmiogrodzie, Wojewodynie, w banacie Temeskim, w Kroacyi, Slawonii i w Pograniczu wojskowem nie będą tak wydoskonalone, jakto w innych krajach koronnych, §§. 2., 3., 4. i 11. niniejszego rozporządzenia nie będą obowiązywać w wyszczególnionych wyżej krajach koronnych.

Bruck, m. p.

4.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 24. Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 2, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

którem ustanowione dla korespondencyi komisji egzaminów rządowych w Pawii uwolnienie od portoryum na komisję w Medyolanie przenosi się.

Siedzibę przeznaczonych dla Lombardyi komisji egzaminów rządowych do Medyolanu przeniesiono.

Ustanowione rozrządzeniem z dnia 29. Września r. b. do l. 4985—C. (dziennik praw państwa nr. CXXXI) uwolnienie od portoryum dla korespondencyi komisji egzaminów rządowych w Pawii, ma przeto, co się tycze posełek urzędowych, zastosowaniem być do komisji takowych w Medyolanie.

Bruck, m. p.

5.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 25. Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 3, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące uwolnienia od opłaty stęplowej kwitów na należności dla inwalidów patentowych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 21. Grudnia 1850 raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość zezwolić, ażeby kwity na należności dla inwalidów patentowych od opłaty stęplowej wolnemi pozostały.

Krauss, m. p.

Transports-Unternehmungen vom 20. August 1839, endlich die im lombardisch-venezianischen Königreiche geltenden Gesetze vom 17. Juli 1805, 26. Juli 1811 und 16. Juli 1813 werden durch gegenwärtige Vorschrift, die mit Februar 1851 in Wirksamkeit tritt, aufgehoben.

§. 15.

A u s n a h m e n.

Einstweilen und solange die Strassen- und Post-Verbindungen in Ungarn, Siebenbürgen, der Woiwodina, dem Temeser Banate, in Kroatien, Slavonien und in der Militärgrenze noch nicht so ausgebildet sind, wie in den übrigen Kronländern, haben die §§. 2, 3, 4 und 11 der gegenwärtigen Bestimmungen in den obengenannten Kronländern keine Anwendung zu finden.

Bruck, m. p.

4.

Erlaß des Handelsministeriums vom 24. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, I. Stück, No. 2, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

wodurch die für die Korrespondenz der Staatsprüfungs-Kommissionen zu Pavia festgesetzte Portofreiheit auf jene zu Mailand übertragen wird.

Der Sitz der für die Lombardie bestimmten Staatsprüfungs-Kommissionen ist nach Mailand verlegt worden.

Die mit dem Erlaße vom 29. September l. J. Z. 4985 (Reichsgesetzblatt Nr. CXXXI.), angeordnete Portofreiheit für die Korrespondenz der Staatsprüfungs-Kommissionen zu Pavia hat daher für die amtlichen Sendungen jener zu Mailand in Anwendung zu kommen.

Bruck, m. p.

5.

Erlaß des Finanzministeriums vom 25. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, I. Stück, No. 3, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Befreiung der Quittungen über die Gebühren der Patental-Invaliden von der Stempelgebühr.

Seine Majestät haben über Antrag des Finanzministeriums, mit Allerhöchster Entschließung vom 21. Dezember 1850 zu bewilligen geruht, daß die Quittungen über die Gebühren der Patental-Invaliden von der Stempelgebühr freigelassen werden.

Krauß, m. p.

Rozporządzenie krajowej Dyrekeyi skarbowej z d. 26. Grudnia 1850,

wydane do wszystkich urzędów cyrkulowych,

którem rozwiązano wzniecone zapytanie, czyli, i jak dalece pod podatek od czynszu domowego podciągnąć należy dominikalne młyny, łazienki, karczmy i gorzelnie, tudzież chaty chłopskie, przez komorników i chałupników zamieszkale.

W skutek wznieconego z wielu strón zapytania, czyli, i jak dalece dominikalne młyny, łazienki, karczmy i gorzelnie pod podatek od czynszu domowego podciągnięte być mają, wysokie Ministerstwo skarbu dekretem z dnia 13. b. m. l. 33474 jako prawo zachowania się wydać raczyło następujące postanowienie:

Przy rozstrzygnięciu tego zapytania ważną jest dla postępowania w pojedynczych wypadkach ta okoliczność, czyli miejsce, w którym leżą budynki w mowie będące, według rozporządzenia najwyższego patentu z dnia 10. Października 1849 §. 4. *) ze wszystkimi mieszkalnemi zabudowaniami podatkowi od czynszu domowego podpadać ma, lub czyli ulega klasycznemu podatkowi domowemu, i tylko pojedyncze budynki pod podatek od czynszu domowego podciągnięte być mają.

W pierwszym przypadku należy z wspomnionemi budynkami zachować się podług rozporządzeń, które w ogólności istnieją dla podatku od czynszu domowego.

W drugim przypadku, tylko owe budynki podlegają podatkowi od czynszu domowego, które nie w inny sposób, jak przez najem są przedmiotem użytkowania.

Budynki więc w miejscach ostatniej kategorii, które są w użytkowaniu samego właściciela, lub domowej jego służby, lub które stanowią pracownię przedsiębiorstwa przemysłowego, pozostają, jakkolwiek są wydzierżawione, podległemi domowemu klasycznemu podatkowi.

Także w miejscach tej kategorii mają, jednakże co do budynków mieszkalnych, częściowo tylko wynajętych, te części mieszkalne, które nie są przez najem używane, podług wyraźnego postanowienia §. 6. przepisu wykonawczego z dnia 9. Sierpnia r. b. **) zapomocą porównania z innemi wynajetemi częściami domu o tyle być wzięte w rachubę podatku od czynszu domowego, o ile nie zachodzi wyjęcie z pod podatku od czynszu domowego, którego dozwala §. 8. l. 2. pomienionego przepisu.

Co się nakoniec dotyczy wniesionych podobnie zapytań, jak należy uważać chaty chłopskie, przez komorników zamieszkane, tudzież chaty, które zamieszkał chałupnicy, to jest włościanie, osiedli na gruntach pańskich albo do

*) W Dzienniku praw krajowych z roku 1849 część II. nr. 27., strona 24.

**) W Dzienniku praw państwa część CXIV. nr. 333. strona 1537.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 26. Dezember 1850,

an sämtliche Kreisämter,

womit die in Anregung gebrachte Frage, ob und in wie ferne die herrschaftlichen Mühlen, Bade-, Wirths- und Brennhäuser, dann die von Inleuten und Häuslern bewohnten Bauernhütten der Hauszinsbesteuerung zu unterziehen sind, gelöst wird.

Ueber die von mehreren Seiten in Anregung gebrachte Frage, ob und in wie ferne die herrschaftlichen Mühlen, Bade-, Wirths- und Brennhäuser, der Hauszins-Besteuerung zu unterziehen sind, hat das hohe Finanzministerium mit Dekret vom 13. d. M. J. 33474 Folgendes zur Darnachachtung zu bestimmen befunden:

Bei der Entscheidung dieser Anfrage ist für die Behandlung der einzelnen Fälle der Umstand wichtig, ob die Ortschaft, in welcher die in Frage stehenden Gebäude gelegen sind, nach der Bestimmung des Allerhöchsten Patents vom 10. Oktober 1849 §. 4 *) mit allen ihren Wohngebäuden unter die Hauszinssteuer zu fallen hat, oder ob die Ortschaft in der Hausklassensteuer verbleibt, und nur einzelne Gebäude der Hauszinssteuer zu unterziehen sind.

In dem ersteren Falle müssen die erwähnten Gebäude nach den für die Hauszins-Steuer überhaupt bestehenden Anordnungen behandelt werden.

In dem anderen Falle sind nur diejenigen Gebäude der Hauszinssteuer unterworfen, deren Benützung nicht in einem andern Wege, als durch Vermietung Statt findet.

In den Ortschaften der letztern Art verbleiben also Gebäude, die von dem Eigenthümer selbst, oder durch die zu seinem Hausstande gehörenden Dienstpersonen benützt werden, — oder welche die Gewerbstätte einer Industrie-Unternehmung bilden, — wenn solche auch verpachtet sind, in der Hausklassensteuer.

Auch in den Ortschaften dieser Art sind jedoch bei Wohngebäuden, die nur theilweise vermietet sind, die Wohnbestandtheile, welche nicht durch Vermietung benützt werden, nach der deutlichen Bestimmung des §. 6 der Vollzugsvorschrift vom 9. August d. J. **) durch Vergleichung mit anderen vermieteten Hausbestandtheilen in so ferne zur Hauszinssteuer in Anschlag zu bringen, als nicht die mit dem §. 8 Z. 2 der erwähnten Vorschrift bewilligte Ausnahme von der Hauszinssteuer eintritt.

Was endlich die gleichfalls gestellten Anfragen, wegen Behandlung der von Inleuten bewohnten Bauernhütten, und jener Hütten betrifft, welche von Häuslern, nemlich von auf herrschaftlichen oder pfarrlichen Gründen angesiedelten Bauern bewohnt

*) Im Landesgesetzblatte vom Jahre 1849, II. Stück, Nro. 27, Seite 24.

**) Im Reichsgesetzblatte, CXIV. Stück, Nro. 333, Seite 1537.

probostwa należących, a które wydzierżawiający z własnego materiału wybudował, wysokie Ministerstwo skarbu, uwzględniając szczególne stosunki kraju tego, spowodowało się dozwolić, aby tych chat nie brano pod opodatkowanie podług dochodu z czynszów, wyjąwszy chyba także co do tych budynków zachodzi istotnie przypadek wynajęcia.

Krajewski, m. p.

7.

Pismo Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Grudnia 1850 *),

do Namiestnika Galicyi i Lodomeryi,

którem ustanowiono zasady, zachowania się przy przygotowaniu i przeprowadzeniu środków przeciw zarazie na bydło.

By uczynić zadość konieczności, tego się domagającą, ażeby w ciągu tej zimy w kraju koronnym, który oddanym jest pod ster Waszój Ekscelencyi, zarazie na bydło z tym skutkiem koniec położyć, iżby z przyszłą wiosną znowu się nie pojawiła, i dalej nie rozszerzała, wzywa się Waszą Ekscelencyję, abyś istniejące przepisy dzielnie i z wytrwałością zastosować polecił.

W tym celu potrzeba natychmiast:

1. okolicę, którą dotknęła zaraza, w małe, łatwe do przeglądu okręgi podzielić;
2. w każdym okręgu zarażonym jednego komisarza, jednego z zarazą bydła i sposobem pokonania takowej obeznanego lekarza lub konowala, i jednego podoficera od żandarmeryi, lub inne jakie indywiduum wojskowe, ustanowić i w ten sposób okręgową komisję przeciw zarazie złożyć.

Komisja ta obowiązana jest:

- a) postarać się o najdokładniejsze wiadomości o stanie zarazy bydła w jej okręgu;
- b) zarządzić środki weterynaryjno-policyjne, któreby jej potrzebnemi się zdały;
- c) do przeprowadzenia takowych według stosunków miejscowych, dla każdego zarażonego miejsca osobna, lub dla kilku blisko położonych przeznaczyć jednego konowala, tudzież postawić jednego dozorcę, to jest żandarma, lub pachołka władzy i t. d. dla dozorowania i czuwania nad zachowaniem zaprowadzonych policyjnych środków w każdym pojedynczym miejscu zarażonem;
- d) tym obódwóm obowiązki ich dokładnie wyłożyć i zalecić.

---

*) Odpis tego wysokiego pisma ministeryalnego udzielono za pomocą rozporządzenia gubernialnego z dnia 4. Stycznia 1851, l. 179 jako skazówkę zachowania się wszystkim urzędom obwodowym i Naczelnikowi komisji gubernialnej w Krakowie.

werden, und die von dem Pachtgeber aus eigenem Materiale erbaut wurden, so fand das hohe Finanzministerium in Berücksichtigung der besonderen hierländigen Verhältnisse zu gestatten, daß diese Hütten nicht in die Besteuerung nach dem Zinsertrage aufzunehmen seien, ausgenommen den Fall, daß auch bei diesen Gebäuden der Fall der Vermietung wirklich eintritt.

Krajewski, w. p.

7.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 28. Dezember 1850 *),

an den Statthalter von Galizien und Lodomerien,

womit die Grundsätze, nach denen sich bei Einleitung und Durchführung der gegen die Minderpest gerichteten Maßregeln zu benehmen ist, bestimmt werden.

Um der gebieterischen Nothwendigkeit, der Minderpest im Laufe dieses Winters in dem Guerer Erzellenz Leitung unterstehenden Kronlande in der Art ein Ende zu machen, daß sie im nächsten Frühjahr nicht wieder austauche und sich weiter verbreite, Rechnung zu tragen, werden Guere Erzellenz aufgefordert, die bestehenden Vorschriften energisch und beharrlich in Anwendung bringen zu lassen.

Zu diesem Behufe muß allsogleich:

1. jedes Seuchengebiet in kleine leicht zu übersehende Seuchenbezirke abgetheilt;
2. in jedem Seuchenbezirke ein Kommissär, ein mit der Minderpest und ihrer Bekämpfung vertrautes ärztliches oder thierärztliches Individuum und ein Unteroffizier der Gensd'armee oder ein Militär-Individuum aufgestellt, und so eine Seuchen-Kommission für den Bezirk gebildet werden.

Diese Seuchen-Kommission ist verpflichtet:

- a) sich von dem Stande der Minderpest in ihrem Bezirke die genaueste Kenntniß zu verschaffen;
- b) die ihr erforderlich erscheinenden veterinär-polizeilichen Maßregeln anzuordnen,
- c) zur Durchführung derselben je nach den Lokalverhältnissen in jedem einzelnen oder in mehreren nahe gelegenen Seuchenorten einen Kurschmied zu bestimmen, und einen Wachmann, das ist, einen Gensd'armen oder einen Bediensteten u. s. w. zur Aufsicht und Ueberwachung der Instandhaltung der eingeleiteten polizeilichen Maßregeln in jedem einzelnen Seuchenorte zu bestellen;

- d) diesen Beiden ihre Obliegenheiten genau auseinander zu setzen und einzuschärfen.

*) Eine Abschrift dieses hohen Ministerial-Erlasses ist sämtlichen Kreisämtern und dem Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Kraßau zur Vornachachtung mit dem Gubernial-Erlasse vom 4. Jänner 1851 B. 179 mitgetheilt worden.

Przy zarządzeniu weterynaryjno-policyjnych środków ma takową szczególnie do tego dążyć, aby:

1. tak chore bydło, jakoteż owe, które pozornie jeszcze jest zdrowe, lecz z zarażeniem w styczności było, a zatem o zarażenie jest podejrzane, z miejsca tego w ten sposób wydalonem zostało, ażeby

a) w razie, jeżeli tylko kilka zarażonych i podejrzanych sztuk znajduje się, pierwsze pozabijano, i oprócz skóry, którą w ługu wymoczyć należy, stosownie do przepisów zagrzebano, drugie zaś, oglądawszy je starannie przy zarznięciu, oddane rzeźnikom, lub gdyby to dla braku konkurencji stać się nie mogło, mięso uwędzono lub osolono, i w tym stanie wyprzedano;

b) w razie zaś, jeżeli więcej zarażonych i wiele podejrzanych sztuk znajduje się, dwie obory za obrębem miejsca, na ustroniu i ile możności w pobliżu rzeki lub stawu naprędce uklecono, tamże w jednej zarażone, w drugiej podejrzane sztuki umieszczono, tudzież jeden i drugi oddział przez osobnych dozorców doglądano, i przez pewnych stróżów na koszt gromad pilnowano; i aby

2. próżne po zarażeniu bydła obory natychmiast troskliwie podług przepisu wyczyszczono, a gdy od czyszczenia tego zdrowie bydła, któreby potem tamże postawionem było, a więc i całej trzody gromadzkiej zależy, toż nie przez samych właścicieli, lecz przez osobnych, pewnych, bydła rogatego nie mających ludzi, zatem przez umyślnych parobków pod dozorem żandarma lub innego nadzorey i osobnym do tego przeznaczonym zaprzęgiem konnym uskuteczniiono.

Gdzie są obory z materiału wyczyścić się nie dającego, n. p. z przecia, takowe bez wszelkiego względu rozebrać, wraz z znajdującym się tamże gnojem i niedojadkami karmi, oraz z wykopaną ziemią wywieźć i na ustroniu najskładniej zaś w pobliżności obory częścią spalić, częścią należyte zakopać i miasto rozebranych nowe wystawić należy; aby

3. każdy dom, w którym zaraza okaże się, znakiem w oczy wpadającym jako miejsce zarazy oznaczono, a obcowania mieszkańców jego z mieszkańcami domów zdrowych zapomocą straży wojskowej, lub żandarmeryjnej tak długo nie dopuszczano, aż wyczyszczenie zarażonych obor, sprzętów i odzieży mieszkańców według przepisów najzupełniej uskuteczniionem zostanie; nakoniec, aby

4. o wybuchu zarazy na bydło w jednym miejscu bezzwłocznie wszystkie sąsiednie zawiadomiono, a zarażone miejsce od zdrowych ściśle odosobniono.

Ażeby komisję postawić w możności zjednania posłuszeństwa dla rozporządzeń, które wydaje ku pokonaniu zarazy na bydło, ma ona nie tylko być upo-

Sie hat insbesondere bei der Anordnung der veterinärpolizeilichen Maßregeln dahin zu wirken, daß:

1. sowohl das kranke, als auch das noch gesund scheinende, aber mit dem kranken in Berührung gestandene, mithin seuchenverdächtige Vieh aus dem Orte in der Art entfernt werde, daß

a) in dem Falle, als nur einige kranke und verdächtige Stücke vorhanden sind, letztere getödtet und mit Ausnahme der auszulaugenden Haut vorschriftsmäßig verscharrt, letztere aber nach sorgfältiger Beschau bei der Schlachtung an Fleischer abgegeben, oder falls dieses wegen Mangel an Konkurrenz nicht thunlich wäre, deren Fleisch geräuchert oder gepökelt, und in diesem Zustande verwerthet werde;

b) in dem Falle aber, als mehrere kranke und viele verdächtige Stücke vorhanden sind, zwei Nothställe außerhalb des Ortes, an einem abseitigen, wo möglich in der Nähe eines Flusses oder Teiches gelegenen Orte sogleich errichtet werden, wo in dem einen die kranken, in dem andern die verdächtigen Stücke untergebracht und jede Abtheilung von besondern Wärtern gepflegt, und von verlässlichen Wächtern auf Kosten der Gemeinde bewacht werden; daß

2. die von dem Vieh entleerten, infizirten Ställe, sogleich und sorgfältig nach der Vorschrift gereinigt werden, und daß dieß, nachdem von dieser Reinigung das Schicksal des künftig einzustellenden Viehes und daher des Viehstandes der Gemeinde abhängt, nicht durch die Eigenthümer selbst, sondern durch besondere, vertraute, kein Hornvieh besitzende Leute, somit durch eigene Reinigungsdienere unter Aufsicht eines Gensd'armen oder anderen Wachmannes und mittelst eines eigenen, hiezu bestimmten Pferdegespanns bewerkstelligt werde.

Wo die Ställe aus einem nicht zu reinigenden Materiale z. B. aus Ruthengeflechten bestehen, sind sie unnachsichtlich niederzureißen, sammt dem darin befindlichen Dünger, den Futterüberresten und der ausgehobenen Erde auszuführen, an einem abseitigen Plage, am besten in der Nähe des Nothstalles theils zu verbrennen, theils gehörig zu verscharren, und anstatt der niedergerissenen neue zu errichten; daß

3. jedes Haus, in welchem die Rinderpest vorkommt, durch ein auffallendes Zeichen als Seuchenort kenntlich gemacht, und der Verkehr seiner Einwohner, mit denen aus gesunden Häusern mittelst Militär- oder Gensd'armerie-Wachen solange gehindert werde, bis nicht die Reinigung der infizirten Ställe, Geräthschaften und Kleidungsstücke der Einwohner ganz genau vorschriftsmäßig Statt gefunden hat; daß endlich

4. der Ausbruch der Rinderpest, in einem Orte unverzüglich aller benachbarten Ortschaften bekannt gegeben, und der infizirte Ort von den gesunden streng abgesperrt werde.

Damit die Kommission im Stande ist, ihren auf die Vertilgung der Rinderpest gerichteten Anordnungen Gehorsam zu verschaffen, soll sie nicht nur ermächtigt sein, so

ważnioną, asystencyi wojskowej, ile razy tego potrzeba, zawezwać, lecz także pod warunkiem przełożenia później protokołu, w tym przedmiocie sporządzonego, przełożonej władzy politycznej, kary aresztu i kary pieniężne, pierwsze do 3 dni, drugie do ilości pięćdziesięciu złotych reńskich na tych nakładać, którzy albo wybuch zarazy u siebie zataili, albo wydanych rozporządzeń ściśle nie wypełniali.

Bach, m. p.

8.

Obwieszczenie Prezydium krajowego z dnia 30. Grudnia 1850, mocą którego instrakcyja dla postępowania przy wymierzeniu, odbieraniu i wyrachowaniu należitości za konwój żandarmeryi, podróżnym, przewoźnikom i t. p. na żądanie tychże dany, do powszechnej wiadomości podaje się.

Według oznajmienia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23. Grudnia 1850 l. 26082/2646, wydanego w porozumieniu z wysokimi Ministerstwami skarbu i handlu, tudzież z głównem Dyrektoryum rachunkowem, do wszystkich komend półkowych rozesłaną została, w potrzebne wzory zaopatrzona instrakcyja dla c. k. krajowej żandarmeryi co do postępowania przy wymiarze, poborze i wyrachowaniu należitości za konwój podróżnym, przewoźnikom i t. p. na żądanie tychże, od żandarmeryi dawany.

Aneks zawiera te paragrafy wspomnionj instrakcyi, która niniejszem do powszechnj wiadomości podaje się.

Goluchowski, m. p.

Aneks do nru. 8.

W s t ę p.

Według §. 25. ustawy organicznj żandarmeryja kuryerom i innym podróżnym konwój dać powinna, jeżeli to wyższe władze osobno rozporządziły, lub gdyby tego z powodu niebezpieczeństwa jakiej przestrzeni drogi grożącego zdano, albo też takowy w ogólności potrzebnym się okazał.

Za każdy taki konwój taksy opłacane, i od tego, który go żąda, pobierane będą.

Taksy konwoju idą na korzyść żołnierza (żandarma) i skarbu, a wpływające pieniądze podlegają wyrachowaniu i kontroli.

● należitości taks, ich poborze i przeznaczeniu.

§. 1.

Za konwój żandarma pieszego należy 20 kr., żandarma zaś konnego 40 kr. od odległości 2 mil niemieckich jako takse opłacić.

oft es nothwendig ist, die Assistenz des Militärs zu beanspruchen, sondern auch unter der Bedingung, daß sie darüber nachträglich ein Protokoll an ihre vorgesetzte politische Behörde vorlege, Arrest- und Geldstrafen, und zwar jene bis auf 3 Tage, diese bis zum Betrage von fünfzig Gulden gegen jene zu verhängen, welche entweder den Ausbruch der Seuche in ihrem Hause verheimlicht oder den gegebenen Anordnungen nicht strenge Folge geleistet haben.

Wach, m. p.

8.

Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 30. Dezember 1850,

womit die Instruktion über das Verfahren bei Bemessung, Einhebung und Verrechnung der Gebühren für die Begleitung der Reisenden, Transportführer u. dgl. durch die Gensd'armirie, wenn solche angesprochen wird, zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Zu Folge Eröffnung des hohen Ministeriums des Innern vom 23. Dezember 1850 Z. 26082/2646 wurde im Einvernehmen mit den hohen Ministerien der Finanzen und des Handels, dann mit dem General-Rechnungs-Direktorium wegen des Verfahrens bei Bemessung, Einhebung und Verrechnung der Gebühren für die Begleitung der Reisenden, Transportführer u. dgl. durch die Landes-Gensd'armirie, wenn solche angesprochen wird, eine Instruktion für die k. k. Landes-Gensd'armirie festgestellt, und an sämtliche Regiments-Kommanden mit den erforderlichen Formularen versehen, hinausgegeben.

Die Anlage enthält jene Paragraphe der gedachten Instruktion, welche hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski, m. p.

Beilage zu No. 8.

E i n l e i t u n g.

Nach §. 25 des organischen Gesetzes, sind Kouriere und andere Reisende von der Gensd'armirie zu begleiten, wenn dies von höheren Behörden besonders angeordnet, oder aber wegen Gefahr drohender Unsicherheit einer Straßenstrecke angesucht wird, oder überhaupt nothwendig erscheint.

Für jede derlei Begleitung sind Taxen zu entrichten, und von dem Begleitungs-Abnehmer einzuhoben.

Diese Begleitungs-Taxen werden zu Gunsten des Mannes und des Arzars verwendet; daher die eingehenden Gelder einer Verrechnung und Kontrolle unterliegen.

Von der Taxen-Gebühr, deren Entrichtung und Bestimmung.

§. 1.

Für die Begleitung durch einen Gensd'armen zu Fuß sind 20 kr., und für die Begleitung eines Gensd'armes zu Pferd 40 kr. auf die Entfernung von 2 deutschen Meilen als Taxe zu entrichten.

§. 2.

Za konwoj w mniejszej odległości należy jako taksa ta sama ilość, zaś nad 2 do 4 mil podwójna, nad 4 do 6 mil potrójna, i tak dalej w równym stosunku.

§. 3.

Jeżeli się żąda konwoju kilku żandarmów, taksa ta w tym samym stosunku za każdego pojedynczego żołnierza złożoną być ma.

§. 4.

Za konwoj w nocy należą się te same taksy, i nie wolno żądać większej ilości.

§. 5.

Podróżni mają na ręce komendantów skrzydłowych i posterunkowych taksy z góry opłacać.

§. 6.

Każdemu żądającemu konwoju wręczoną zostanie za złożeniem opłaty nota taksalna, na imię jego opiewająca, i na dwie mil ważna.

§. 7.

Stosunkowi mil i ilości ludzi konwojujących odpowiednia jest także ilość not taksalnych, które podróżnym wydają się.

§. 8.

Z odebranych za konwoj żandarma pieszego taks, 10 krajearów przed rozpoczęciem konwoju żołnierzowi (żandarmowi) na rękę wypłacone, drugie zaś 10 kr. na korzyść funduszu masy jego w rubrykę dochodu wciągnięte być mają.

§. 9.

Z ilości taks, które za konwoj żandarma konnego opłacać się mają, należy podobnie 10 kr. żołnierzowi na rękę wydać, resztujące zaś 30 kr. w połowie na korzyść funduszu masy jego, w drugiej zaś połowie jako wynagrodzenie skarbu na dochód pobrać należy.

§. 10.

Te podzielone ilości pomnażają się podług liczby wydanych not taksalnych, nie zmieniają jednakże przeznaczenia swojego.

Jakie mają być noty taksalne, i jak wygotowane być mają.

§. 11.

Noty taksalne sąto części blankietu, od którego się odcinają, a część pozostająca nazywa się jukstą.

§. 2.

Für die Begleitung von minderer Entfernung entfällt derselbe Betrag, dagegen über 2 bis zu 4 Meilen der doppelte; über 4 bis zu 6 Meilen der dreifache Betrag, und so fort im gleichen Verhältnisse als Taxe.

§. 3.

Werden zu einer Begleitung mehrere Gensd'armen verlangt, so ist diese Taxe in demselben Verhältnisse für jeden einzelnen Mann zu erlegen.

§. 4.

Für eine Begleitung zur Nachtzeit bestehen dieselben Taxen, und es darf ein höherer Betrag nicht gefordert werden.

§. 5.

Die Taxen sind von den Reisenden an die Flügel- und Posten-Kommandanten im Vorhinein zu entrichten.

§. 6.

Jedem Begleitungs-Abnehmer wird über die geleistete Zahlung, eine auf seinen Namen lautende, und für 2 Meilen geltende Tarnote eingehändigt.

§. 7.

Nach dem Meilen-Verhältnisse und der Anzahl Begleiter richtet sich auch die Anzahl der Tarnoten, welche dem Reisenden erfolgt werden.

§. 8.

Von den eingehobenen Taxen, für die Begleitung eines Gensd'armen zu Fuß, sind dem Manne, vor dem Antritte der Begleitung 10 fr. auf die Hand zu erfolgen, und der Rest mit 10 fr. ist zu Gunsten seines Massafondes in Empfang zu stellen.

§. 9.

Von den Taxeträgen, welche für die Begleitung eines Gensd'armen zu Pferd entrichtet werden, sind ebenfalls 10 fr. dem Manne auf die Hand zu erfolgen, der Rest aber mit 30 fr., zur Hälfte zu Gunsten seines Massafondes, die andere Hälfte zur Entschädigung des Herars in Empfang zu nehmen.

§. 10.

Diese getheilten Gebühren vervielfältigen sich nach der Zahl der ausgefolgten Tarnoten, ändern jedoch ihre Bestimmungen nicht.

Von der Beschaffenheit und Ausfertigung der Tarnoten.

§. 11.

Die Tarnoten sind Theile eines Blanketts, und werden vor diesen abgeschnitten; der zurückbleibende Theil wird Jurta genannt.

§. 12.

Blankiety dla pieszego konwoju, na 20 kr. opiewające, są koloru żółtego, zaś dla konnego konwoju, na 40 kr. opiewające, koloru czerwonego.

§. 13.

Juksta prócz liczby porządkowej, rejestru i dnia wygotowania, musi zawierać także nazwisko i charakter podróżującego, ilość taksy opłacić się mającej, nazwisko konwojującego żandarma, oraz wymienienie i odległość miejsca, dokąd konwoj podróżującego odprowadzić powinien.

§. 14.

Nota taksalna, czyli wycięty palet, dla strony wydać się mający, tą samą jak juksta liczbą rejestrową jest oznaczony i zawiera z wyłączeniem niepotrzebnego w niej nazwiska żandarma i ilości mil, z resztą wszystkie w jukście poszczególnione data z wymienieniem komendy żandarmeryi, której taksa wypłaconą została, na koniec podpis właściwego komendanta skrzydłowego, lub posterunkowego, który też notę taksalną wystawić ma.

§. 15.

Wygotowana nota taksalna w ten sposób wycina się, aby z wydrukowanego środkiem blankietu w podług tegoż napisu „blankiet konwojowej noty taksalnej” jedna półowa przy jukście, druga zaś przy wydać się mającej nocie taksalnej pozostała.

§. 16.

W razie, gdyby przy wygotowaniu błąd pisemny wydarzył się, mylny tekst przekreślony, a prawdziwy, o ile miejsce dozwoli, poniżej albo powyżej napisany być ma.

§. 17.

Dla uniknięcia wszelkich niewyraźności, skrobienia nie są dozwolone.

9.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 31. Grudnia 1850.

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 5, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850, w wykonaniu stoi,

którem się obwieszcza, iż osobom wojskowym z klasy ludzi, które przed sądami cywilnemi jako świadkowie stawić się mają, oficer towarzyszyć powinien.

C. k. Ministryum wojny postanowiło rozporządzeniem z dnia 26. Kwietnia 1850 l. 2037 i 2628 J. S., że osobom wojskowym z klasy znajdujących się

§. 12.

Die Blanketten für die Begleitung zu Fuß, auf 20 fr. lautend, sind von gelber Farbe, jene für die Begleiter zu Pferd, auf 40 fr. lautend, von rother Farbe.

§. 13.

Die Jurta hat, nebst der fortlaufenden Registerzahl und dem Tage der Ausstellung, den Namen und Charakter des Reisenden, den Betrag der zu entrichtenden Taxe, den Namen des begleitenden Gensd'armen, dann die Bezeichnung und Entfernung des Ortes, bis wohin die Begleitung Statt findet, zu enthalten.

§. 14.

Die an die Partei zu erfolgende Tarnote, oder Ausschnittsbollete, ist mit derselben Registerzahl wie die Jurta bezeichnet, und enthält mit Ausnahme des darin nicht erforderlichen Namens des Gensd'armen und der Meilen-Anzahl, im Uebrigen alle in der Jurta sonst aufgeführten Daten, nebst der Bezeichnung des Gensd'armerie-Kommandos, an welches die Taxe entrichtet wurde, und die Unterschrift des betreffenden Flügel- oder Posten-Kommandanten, welcher dieselbe auszustellen hat.

§. 15.

Die Tarnote wird nach ihrer Ausfertigung derart ausgeschnitten, daß von dem, in der Mitte des Blanketts, nach der Länge vorgedruckten Titel „Begleitungs-Tarnoten-Blankett“ die eine Hälfte an der Jurta, die andere Hälfte an der auszufolgenden Tarnote verbleibt.

§. 16.

Im Falle bei der Ausfertigung ein Schreibfehler unterlaufen sollte, so ist die unrichtige Textirung zu durchstreichen, und das Richtige nach Zulässigkeit des Raumes darüber oder darunter zu schreiben.

§. 17.

Radierungen sind zur Vermeidung jeder Undeutlichkeit nicht gestattet.

9.

Verordnung des Justizministeriums vom 31. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, I. Stück, Nro. 5, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

giltig für alle Kronländer, in welchen die Strasprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit ist,

womit die Verfügung des Kriegsministeriums, daß Militärpersonen aus der Klasse der Mannschaft, wenn sie vor Civilgerichten als Zeugen zu erscheinen haben, von einem Offizier zu begleiten seien, kundgemacht wird.

Das Kriegsministerium hat mit Verordnung vom 26. April 1850 Z. 2037 und 2628 Z. G., die Verfügung getroffen, daß Militärpersonen aus der Klasse der im

w rzeczywistej służbie ludzi, poczynawszy od feldfebla i wachmistrza na dół idąc, jeżeli te wedle drugiego ustępu §. 164. ustawy o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850 przed karnym sądem cywilnym stawić się mają, każdego czasu oficer towarzyszyć powinien.

O czem wszystkie władze sądowe i prokuraturstwa rządowe owych krajów koronnych, w których ustawa o postępowaniu karnem z d. 17. Stycznia 1850 w wykonaniu stoi, z tym dodatkiem uwiadomione zostają, że zesłanemu oficerowi dla towarzyszenia świadkowi, do stanu wojskowego należącemu, przyzwoity plac ma być wskazany.

Schmerling, m. p.

10.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcji skarbowej z dnia 31. Grudnia 1850,

wydane do władz, urzędów i organów onejże podległych,

o postępowaniu z dokumentami wystanowionemi na fundacye prywatne, we względzie ustawy z dnia 9. Lutego 1850. *)

W aneksie udziela się dla wiadomości i zastosowania się rozporządzenie wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 11. Grudnia 1850 za l. 37005/2566 o postępowaniu z dokumentami wystawionemi na fundacye prywatne, ze względem na ustawę z dnia 9. Lutego 1850.

Krajewski, m. p.

Aneks do l. 10.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 11. Grudnia 1850 za l. 37005/2566,

wydane do Dyrekcji skarbowej w Tyrolu i Forarlbergu.

Fundacye prywatne zasadzać się mogą tylko na umowach między żyjącymi, albo na rozporządzeniach ostatniej woli. Nie ma powodu, dla czegooby w dokumentach wystawionych na fundacye, nie czynić téj samej różnicy, którą czyni powszechna ustawa cywilna między właściwemi umowami, a przyjęciem spadku w dziedzictwo, albo zapisu.

Dokumenta fundacyjne, wystawione na zasadzie zapisu, są właściwie tylko względnie do obdarzonego oświadczeniem obowiązującym, ponieważ zobowiązanie się założyciela już w jego ostatniej woli jest zawarte. Takie więc fundacje przedstawiają się jako zapisy, i podlegają takiej opłacie, ile są przeniesieniem majątku z powodu śmierci, bez różnicy, czy zapis przekazuje się pod warunkiem wzajemnego zobowiązania się, lub bez tego.

Przeciwnie zaś przy dokumentach fundacyjnych, które przedstawiają się jako umowy między żyjącymi, należy odróżnić, czy jakie zobowiązanie się wzajemne

*) W Dzienniku praw państwa z r. 1850 część. XXII, nr 50. stron. 455.

aktiven Dienste stehenden Mannschaft vom Feldwebel und Wachtmeister abwärts, wenn sie in Gemäßheit des zweiten Absatzes des §. 164 der Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 als Zeugen bei einer Hauptverhandlung vor einem Civil-Strafgerichte zu erscheinen haben, jederzeit von einem Offizier zu begleiten seien.

Hievon werden sämtliche Gerichtsbehörden und Staatsanwaltschaften jener Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit ist, mit dem Bedenken in Kenntniß gesetzt, daß dem zur Begleitung eines dem Militärstande angehörigen Zeugen abgeordneten Offizier ein geeigneter Platz anzuweisen ist.

Schmerling, m. p.

10.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 31. Dezember 1850,

an die untergeordneten Behörden, Aemter und Organe,

über die Behandlung der Urkunden, welche über Privatstiftungen errichtet werden, in Beziehung des Gesetzes vom 9. Februar 1850 *),

Im Anbuge folgt der Erlaß des hohen Finanzministeriums vom 11. Dezember 1850 Z. 37005/2566 über die Behandlung der Urkunden, welche über Privatstiftungen errichtet werden, in Beziehung des Gesetzes vom 9. Februar 1850 zur Wissenschaft und Nachachtung.

Krajewski, m. p.

Beilage zu Nro. 10.

Finanz-Ministerial-Erlaß vom 11. Dezember 1850 Z. 37005/2566,

an die Finanz-Direktion für Tirol und Vorarlberg.

Privatstiftungen können nur durch Verträge unter Lebenden oder durch letztwillige Anordnungen begründet werden. Es ist kein Grund vorhanden in den Urkunden, welche über eine Stiftung errichtet werden, denjenigen Unterschied nicht zu machen, welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch zwischen eigentlichen Verträgen und der Annahme einer Erbschaft oder eines Vermächtnisses macht.

Stiftungs-Urkunden, welche im Grunde eines Vermächtnisses ausgefertigt werden, sind eigentlich nur für den Bestifteten verbindliche Erklärungen, weil die Verbindlichkeit des Stifters schon in dem letzten Willen desselben beruht. Solche Stiftungen stellen sich also als Vermächtnisse dar, und unterliegen den Gebühren von Vermögens-Übertragungen von Todeswegen ohne Unterschied, ob das Vermächtniß mit oder ohne Gegenleistung eingeräumt wurde.

Dagegen ist bei Stiftungs-Urkunden, welche sich als Verträge unter Lebenden darstellen, der Unterschied zu machen, ob eine Gegenleistung bedungen wurde oder nicht,

*) Im Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nro. 50, Seite 455.

zawarowano, lub nie; przyczem atoli tymczasowa ustawa z dnia 9. Lutego 1850 t. p. 96 nie rozróżnia, czyli obowiązek wzajemny służyć ma na rzecz fundatora, czyli też na rzecz innych osób, i czy przed śmiercią, lub po śmierci fundatora wykonywany być ma. Jeżeli zobowiązanie wzajemne jest zastrzeżone, przypada należytość podług t. p. 96, lit. a); w przeciwnym razie należy podług t. p. 96, lit. b) postąpić.

Podług tego w szczególności fundacye mszy za życia fundatora, podlegają opłacie należytości podług skali, ponieważ przy tychże zachodzi obowiązek wzajemny; fundacye zaś na zasadzie rozporządzenia ostatniej woli, podpadają należytości przepisanej od przeniesienia majątku z powodu śmierci.

11.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 1. Stycznia 1851,

wydane do Naczelników wszystkich obwodów (udzielając równocześnie odpisu Naczelnikowi komisji gubernialnej w Krakowie),

którem objaśniono rozporządzenie gubernialne z dnia 28. Czerwca 1849 l. 35942 *) stanowiące, jak na konkurentów rozkładane być mają koszta budowli kościelnych, z obowiązku patronatu wykonywanych, za przyzwoleniem, zapadłem po dniu 7. Września 1848 **).

W dodatku do rozporządzenia Rządu krajowego z dnia 28. Czerwca 1849 l. 35942 oznajmia się WMC. Panu, iż wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych uznało się spowodowaniem wyrzec to wyraźnie, że włożone z mocy osobnych przepisów na zwierzchności gruntowe w teje ich własności, bez różnicy, czyli są razem patronami kościoła lub nie, a w pierwszym przypadku jeszcze szczególne obowiązki przykładania się do budowania i napraw budowli kościelnych, równie jak i obowiązki, włożone w tej mierze na gminy ustawą z dnia 7. Września 1848; o tyle zniesione zostały, iż przy wszystkich takich budowlach, co do których właściwe pozwolenie dopiero po dniu 7. Września 1848 nastąpiło, we względzie ilości i sposobu przykładania się znika różnica między bytymi zwierzchnościami i gminami, a pierwsze zarówno z każdym członkiem gminy do takiego przykładania się, i datku pociągane być mają, jaki na nich przy równym rozkładzie tego ciężaru w stosunku do reszty członków gminy, opartego na zwyczajnej skali rozkładu, (w obecnym przypadku na ilości rocznego podatku stałego), przypadnie.

Rząd krajowy wzywa WMC. Pana, abyś zachował się według tej od wysokiego Ministerstwa dla rozkładu budowli kościelnych przepisanej skali, tak gdy z zobowiązanymi z powodu patronatu konkurentami, ku osiągnięciu dobrowolnej ugody w celu przyjęcia kosztów budowli, stosownie do rozporządzenia

*) Obacz Dziennik praw krajowych tom uzupełniający nr 396.

**) Porównaj także rozporządzenie gubernialne z dnia 23. Listopada 1849 w Dzienniku praw krajowych z roku 1849 część IV. nr 75 strona 84.

wobei aber das provisorische Gesetz vom 9. Februar 1850 L. P. 96 nicht unterscheidet, ob die Gegenleistung dem Stifter oder anderen Personen, vor oder nach dem Tode des Stifters zu geschehen habe. Ist eine Gegenleistung bedungen, so tritt die Gebühr nach L. P. 96 lit. a) ein. Im entgegengesetzten Falle ist nach L. P. 96 lit. b) vorzugehen.

Hiernach werden insbesondere Messenstiftungen bei Lebzeiten des Stifters, da hierbei eine Gegenleistung eintritt, der skalamäßigen Gebühr, im Grunde letztwilliger Anordnungen aber der Gebühr von Vermögens-Übertragungen von Todeswegen unterliegen.

11.

Erlaß des Landesguberniums vom 1. Jänner 1851,

an sämtliche Kreisvorsteher, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau),

womit die Gubernial-Verordnung vom 28. Juni 1849 Z. 35942 *), über die Patronats-Baukosten-Vertheilung der nach dem 7. September 1848 bewilligten geistlichen Baulichkeiten unter die Konkurrenten, erläutert wird **).

Im Nachhange des Gubernial-Erlasses vom 28. Juni 1849 Z. 35942 wird Cuere . . . bedeutet, daß das hohe Ministerium des Innern sich ausdrücklich dahin auszusprechen bewogen fand, daß die, durch besondere Gesetze den Grundobrigkeiten als solchen, ohne Rücksicht, ob sie zugleich Kirchenpatrone seien oder nicht, im ersteren Falle noch insbesondere auferlegten Leistungen beim Baue und Reparatur kirchlicher Gebäude, eben so wie in dieser Hinsicht den Gemeinden auferlegten Verpflichtungen in so weit durch das Gesetz vom 7. September 1848 aufgehoben sind, daß bei allen solchen Baulichkeiten, wo die einschlägige Baubewilligung erst nach dem 7. September 1848 erfolgt ist, der Unterschied in dem Betrage und der Art des Beitrags zwischen den ehemaligen Obrigkeiten und den Gemeinden wegfällt, und erstere gleich jedem Mitgliede der Gemeinde zu jenem Beitrage und jener Leistung zu verhalten sind, welcher sie bei der gleichen Vertheilung der Beitragslasten aus dem nach dem landesüblichen Maßstabe der Vertheilung (im vorliegenden Falle der jährlichen direkten Steuerbeträge) sich ergebenden Verhältnisse zu den übrigen Gemeindegliedern trifft.

Cuere . . . werden aufgefordert, sich nach diesem vom hohen Ministerium angeordneten Kosten-Vertheilungs-Maßstabe bei geistlichen Bauten bei Gelegenheit der mit Gubernial-Verordnung vom 28. Juni 1849 Z. 35942 angeordneten Vergleichen zum Behufe der Erzielung eines freiwilligen Uebereinkommens der Konkurrenten zu Pa-

*) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes unter Nro. 396.

**) Vergleiche auch den Gubernial-Erlaß vom 23. November 1849 im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1849, IV. Stück, Nro. 75, Seite 84.

gubernialnego z dnia 28. Czerwca 1849 l. 35942 umowy zawierać, jakoteż gdy prócz tego w razie niedojścia umowy, co do wniosków dotyczących rozkładu kosztów, stosownie do przepisów, temuż Rządowi zdać sprawę będzie potrzeba.

Gołuchowski, m. p.

12.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 3. Stycznia 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, i do przełożonego magistratu lwowskiego. (Odpis tego rozporządzenia udzielono równocześnie Naczelnikowi komisji gubernialnej w Krakowie, krajowej dyrekcji skarbu, trybunałowi apelacyjnemu, i likwidacyjnej komisji wydatków na jurysdykcję),

którem rozwiązuje się wątpliwość, od kiedy wysokie ministeryalne rozporządzenie z dnia 28. Stycznia 1850, pozwalające magistratom tego kraju dalsze pobieranie taks sądowych, tudzież od ksiąg gruntowych, w skutek patentu stęplowego z dnia 9. Lutego 1850 ustać było powinno.

Chociaż nie powinno było podlegać wątpliwości, iż od chwili zaprowadzenia patentu stęplowego z dnia 9. Lutego 1850 dalsze pobieranie taks sądowych, tudzież od ksiąg gruntowych, które magistratom tego kraju mocą wysokiego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 28. Stycznia 1850 l. 1258, pismem prezydyalnem z dnia 5. Lutego 1850 l. 1657 *) ogłoszonego dozwolonem było, ustać było powinno, wszakże z kilku w tym przedmiocie zapytań, wniesionych od niektórych magistratów spostrzeżono, że to nie we wszystkich magistratach bez wyjątku nastąpiło.

Aby w tem nadal wszelkiej wątpliwości zapobiedz, z mocy wysokiego ministeryalnego upoważnienia z dnia 30. Listopada 1850 l. 25971 postanawia się, iż dopiero co powołane wysokie ministeryalne rozporządzenie z dnia 28. Stycznia 1850 l. 1258, którem pozwolono miastom nadal pobierać taksy, od chwili zaprowadzenia patentu stęplowego z dnia 9. Lutego 1850 (Dziennik praw Państwa część XX. nr. 48. i część XXII. nr. 50) do wpisów w księgi gruntowe żądanych po dniu 14. Marca 1850, do innych zaś załatwień sądowych, stosownie do przepisu patentu z dnia 9. Lutego 1850 (część XXII. Dziennika praw Państwa), i rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 22. Kwietnia 1850 (część XLVI. dziennika praw Państwa), nakoniec do wszelkich po dniu 15. Maja 1850 do sądu wniesionych podań, już więcej stosowane być nie powinno

Dodatek do urzędów obwodowych.

O tem rozporządzeniu uwiadamia się urząd obwodowy z poleceniem, by takowe natychmiast magistratom i miejskim urządóm komorniczym w onym obwodzie oznajmiono.

Gołuchowski, m. p

*) Obacz w Dzienniku praw krajowych z roku 1850 część III. nr 87. strona 40.

tronats-Baulichkeiten zur Uebernahme der Kosten, und bei der ferners angeordneten Vorlage der Bauangelegenheit an die Landesstelle im Falle des Mißlingens der Vergleichsversuche, bezüglich der Anträge auf die Kosten-Vertheilung, zu benehmen.

Goluchowski, m. p.

12.

Erlass des Landesguberniums vom 3. Jänner 1851,

an sämtliche Kreisämter und den Lemberger Magistrats-Vorsteher, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau, die Finanz-Landes-Direktion, das Appellations-Gericht und die Jurisdiktions-Auslagen-Liquidirungs-Kommission)

womit der Zweifel, bezüglich des Zeitpunktes, von welchem an, die hohe Ministerial-Verfügung vom 28. Jänner 1850, welche den hierländigen Magisträten den Fortbezug der Gerichts- und Grundbuchstaren gestattet, in Folge des Stempel-Patents vom 9. Februar 1850 hätte aufhören sollen, gelöst wird.

Ungeachtet es keinem Zweifel unterliegen sollte, daß mit dem Zeitpunkte des ir Wirksamkeit getretenen Stempel-Patentes vom 9. Februar 1850 der, den hierländigen Magisträten, im Grunde der, mit dem Präsidial-Erlasse vom 5. Februar 1850 Z. 1657 *) bekannt gegebenen hohen Ministerial-Verfügung vom 28. Jänner 1850 Z. 1258 gestattete Fortbezug der Gerichts- und Grundbuchstaren, hätte aufhören sollen, so hat man dennoch aus mehreren dießfalls hierorts vorgekommenen Anfragen mehrerer Magisträte wahrgenommen, daß dies nicht durchgehend bei allen Magisträten geschehen sei.

Um hierin jedem weiteren Zweifel zu begegnen, findet man im Grunde hoher Ministerial-Ermächtigung vom 30. November 1850 Z. 25971 zu bestimmen: daß die eben bezogene hohe Ministerial-Verfügung vom 28. Jänner 1850 Z. 1258, welche den Städten den Fortbezug der Taxen gestattet, mit dem Zeitpunkte der Wirksamkeit des Stempel-Patentes vom 9. Februar 1850 (Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück No. 48 und XXII. Stück, No. 50) hinsichtlich der, nach dem 14. März 1850 angesuchten grundbücherlichen Eintragungen, — und hinsichtlich anderer gerichtlicher Erledigungen, nach Vorschrift des Kundmachungs-Patents vom 9. Februar 1850 (XXII. Stück des Reichs-Gesetzblattes) und Erlass des hohen Finanzministeriums vom 22. April 1850 (XLVI. Stück des Reichs-Gesetzblattes) hinsichtlich aller nach dem 15. Mai 1850 überreichten gerichtlichen Eingaben, nicht mehr anwendbar sei.

Weisak für die Kreisämter.

Wovon das Kreisamt zur weiteren sogleichen Verständigung der dortkreisigen Magisträte und Kammereien in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski, m. p.

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, III. Stück, No. 87, Seite 40.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 3. Stycznia 1851.

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (z wyłączeniem czortkowskiego), i do magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisji gubernialnej w Krakowie, krajowej dyrekcji skarbowej, trybunałowi apelacyjnemu, i komisji likwidującej wydatki na jurysdykcję),

mocą którego dla tutejszo-krajowych magistratów (jurysdykcję wykonujących gmin miejskich) w miejsce taks sądowych, zniesionych w skutek nowej ustawy o należyłościach z dnia 9. Lutego 1850, wynagrodzenie od skarbu zapewnia się, tudzież prawidła, przy likwidacyi tych należyłości zachowywać się mające, ustanawiają się.

Na wniesione do wysokiego Ministerstwa zapytania, względem postępowania z gminami miejskimi w Galicyi, jurysdykcję wykonującemi, co do pobierania taks sądowych, które onymże według przepisów obwieszczonego rozporządzeniem Naczelnika kraju z dnia 5. Lutego 1850 l. 1657 *), wysokie rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Stycznia 1850 l. 1258 należały się, które jednakże w skutek ustawy taksalnej z dnia 9. Lutego 1850 **) do skarbu Państwa wpływać mają, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwami sprawiedliwości i skarbu, według nadeszłego wysokiego rozporządzenia z dnia 30. Listopada 1850 l. 25971/1550 postanowiło, gminom w mowie będącym ryczałt, podług trzyletniej średnicy taks pierwszej przez nie pobieranych wyrachować się mający, przyznać jako wynagrodzenie wydatków na jurysdykcję, któryto ryczałt od dnia, w którym taksy pobierać zaprzestano, do końca prowizoryum ze skarbu Państwa wydawany być ma.

Co się zaś dotyczy podanych ze strony Rządu krajowego do wysokiego Ministerstwa wniosków względem zniesienia taks sądowych u wszystkich gmin miejskich, które bez tych dochodów obejść się mogą, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych raczyło równocześnie, ku zachowaniu się według tego, objawić, co następuje:

Zniesienie taks sądowych, które pobierały w ogóle prywatne zwierzchności jurysdykcyjne, nastąpiło już w pośrednim czasie w skutek ustawy o należyłościach pod dniem 9. Lutego r. p. wydanej, a na miejsce tych taks sądowych wstąpiły należyłości, właśnie wspomnioną ustawą przepisane, które na rzecz skarbu Państwa pobierane i wyrachowywane być mają. W tym przeto względzie wniosek Rządu krajowego co do miast, i w ogóle co do prywatnych zwierzchności jurysdykcyjnych wszedł już w wykonanie.

*) W Dzienniku praw krajowych z roku 1850 część III. nr 87. strona 40.

**) W Dzienniku praw państwa z roku 1850 część XXII. nr 50. strona 455.

13.

Erlaß des Landesguberniums vom 3. Jänner 1851,

an sämtliche Kreisämter (mit Ausnahme jenes zu Czortkow) und den Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau, die Finanz-Landes-Direktion, das Appellations-Gericht und die Jurisdiktions-Auslagen-Liquidirungs-Kommission),

womit den hierländigen Magisträten (jurisdizirenden Stadtgemeinden), an die Stelle der in Folge des neuen Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 aufgelassenen Gerichtstaren, eine vom Staate zu leistende Entschädigung zugesichert wird, und die bei Liquidirung der dießfälligen Gebühren zu beachtenden Grundsätze festgestellt werden.

Ueber die an das hohe Ministerium gestellten Anfragen wegen Behandlung der jurisdizirenden Stadtgemeinden in Galizien, in Absicht auf den Bezug der Gerichtstaren, welche ihnen nach den Bestimmungen des mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 5. Februar 1850 Z. 1657*) bekannt gegebenen hohen Erlasses des Ministeriums des Innern vom 28. Jänner 1850 Z. 1258 gebührten, jedoch in Folge des Taxgesetzes vom 9. Februar 1850 **) in den Staatschatz zu fließen haben, wurde von dem hohen Ministerium des Innern einverständlich mit den k. k. Ministerien der Justiz und der Finanzen laut herabgelangten hohen Erlasses vom 30. November 1850 Z. 25971/1550 beschlossen, den in Frage stehenden Gemeinden ein nach einem dreijährigen Durchschnitte, über die früher von ihnen eingehobenen Taxen zu berechnendes Pauschale als Jurisdiktionskosten-Entschädigung zu bewilligen, welches Pauschale ihnen, von dem Tage, an welchem der Taxbezug aufhörte, bis zum Schluße des Provisoriums aus dem Staatschatze zu verabfolgen ist.

Was hingegen die von der Landesstelle bei dem hohen Ministerium gestellten Anträge wegen Auflaffung der Gerichtstaren bei allen jenen Stadtgemeinden, welche dieser Einkünfte entbehren können, betrifft, so geruhte das hohe Ministerium des Innern gleichzeitig Nachstehendes zum Nachverhalte zu eröffnen:

Die Auflaffung der Gerichtstaren, welche von Privat-Jurisdizenten überhaupt bezogen wurden, ist in der Zwischenzeit bereits durch das Gebührengesetz vom 9. Februar v. J. erfolgt, und es sind an die Stelle dieser Gerichtstaren die durch das eben erwähnte Gesetz vorgeschriebenen Gebühren getreten, welche für die Staatsfinanzen einzuheben und zu verrechnen sind. — Es ist also in dieser Beziehung der Antrag des Guberniums in Bezug auf die Städte, und überhaupt auf die Privat-Jurisdizenten schon in Ausführung gebracht.

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, III. Stüd, Nro. 87, Seite 40.

**) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stüd, Nro. 50, Seite 455.

Owoż w tej pertraktacyi ruszono jeszcze tej dalszej kwestyi, jak traktować należy galicyjskie miasta we względzie wydatków na jurysdykcyę od chwili, w której jurysdykcyę prywatną zniesioną została, a prywatne zwierzchności, dopóki nie będą zaprowadzone władze monarchiczne, sądownictwo w imieniu i na rachunek Rządu wykonywać mają. Ten okres czasu dzieli się na dwa oddziały, pierwszy od zniesienia jurysdykcyi prywatnej do wejścia w wykonanie nowej ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego r. p., drugi od wejścia w wykonanie tej ustawy do czasu, w którym organizowane będą sądy monarchiczne. Co do pierwszego okresu zostało już rozstrzygnięciem, że galicyjskie gminy sądownictwo bez dalszego wynagrodzenia ze skarbu za pobieraniem taks na dal wykonywać były obowiązane.

Atoli, jak się to okazuje z przedłożonych aktów, nie wszystkie miasta w Galicyi pobierały taksy.

O ile pobieranie takie zachodziło, pozbyły się one, stósownie do wspomnionego rozstrzygnięcia, wszelkiego prawa do wynagrodzenia wydatków na jurysdykcyę, wszakże taksy, które pobierano, naturalnie na rzecz skarbu porachowane być nie mogą, ponieważ takowe zostawiono im właśnie jako nagrodę za wydatki na jurysdykcyę.

Lecz gdyby nawet miasta w tym peryodzie taks nie pobierały, nie można im udzielić wynagrodzenia wydatków na jurysdykcyę łożonych, bo jeśli gmina bądź dobrowolnie, bądź z obowiązku prawem przepisanego do czasu zniesienia prywatnej jurysdykcyi, sądownictwo o własnych środkach bez osobnego wynagrodzenia, zatem bezpłatnie wykonywała, a to bez pobierania taks i nie dotrzymując pokrycia ubytku przez dodatki podatkowe, tedy nie ma powodu udzielać gminom wynagrodzenia podczas trwania prowizoryum, które w tym przypadku nie więcej nie zmieniło, prócz że sądownictwo, które miasta do czasu organizacyi sądów monarchicznych dalej wykonywać mają, oznaczonem jest jako tymczasowe, w imieniu Państwa załatwiać się mające. Jeżeli zaś gmina wykonywała sądownictwo nie pobierając w prawdzie taks, lecz dodatki podatkowe, natenczas równie wynagrodzenie wydatków na jurysdykcyę nie ma miejsca, gdy corocznie wydatki gminy, a zatém i na jurysdykcyę, o ile z dochodów gminy nie mogą być zaspokojone, przez Rząd zapomocą przyznania dodatków podatkowych pokryte bywały. Co się zaś dotyczy drugiego okresu, to jest od czasu działalności ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego r. p., miasta, które dotąd taksy pobierają, cierpią wprawdzie ubytek przez odpadnięcie tych dochodów, który jednakże wziętym w pomoc wyżej rzeczonym trybem wynagrodzenia zyska swe pokrycie.

Jeżeli gminy podczas tego peryodu taks nie pobierały, to wspomniana ustawa o należytościach w ich stosunkach ekonomicznych żadnej także nie zrzuciła zmiany; będą one jak dotąd albo bezpłatnie tymczasowo wykonywać sądownictwo, albo

In dieser Verhandlung ist aber noch die weitere Frage berührt, wie die galizischen Städte bezüglich der Jurisdiktions-Auslagen zu behandeln seien, von dem Zeitpunkte an, wo die Privat-Jurisdiktion aufgehoben wurde, und die Privat-Jurisdikzenten bis zur Einführung landesfürstlicher Behörden die Gerichtsbarkeit im Namen, und für Rechnung der Staatsverwaltung auszuüben haben. — Diese Zeitperiode zerfällt in zwei Abschnitte, nemlich von dem Zeitpunkte der Aufhebung der Privat-Jurisdiktion bis zum Eintritte der Wirksamkeit des neuen Gebührengesetzes vom 9. Februar v. J., dann von dem Eintritte der Wirksamkeit dieses Gesetzes bis zu jenem der zu organisirenden landesfürstlichen Gerichte. — Was den ersteren Zeitabschnitt betrifft, so ist bereits entschieden worden, daß die galizischen Gemeinden die Jurisdiktion ohne weitere Entschädigung aus den Finanzen, gegen Fortbezug der Taxen fortzuführen hatten.

Es haben nun aber, wie die Vorlagen zeigen, nicht alle Städte in Galizien Taxen bezogen.

In so ferne ein solcher Bezug Statt hatte, entfällt der erwähnten Entscheidung gemäß, für sie jedes Recht auf eine Vergütung der Jurisdiktions-Auslagen, und es tritt natürlich auch eine Verrechnung der von ihnen eingehobenen Taxen für die Finanzen nicht ein, weil ihnen diese eben als Entgelt für die Jurisdiktions-Auslagen überlassen waren.

Aber auch in so ferne die Städte während dieser Periode keine Taxen bezogen haben, kann ihnen eine Vergütung der Jurisdiktions-Auslagen nicht zugewendet werden; hat die Kommune, sei es aus freiem Willen, oder in Folge einer gesetzlichen Verpflichtung, bis zu dem Zeitpunkte der Aufhebung der Privat-Jurisdiktion, die Jurisdiktion aus Eigegen ohne eine besondere Vergütung, also unentgeltlich besorgt, und zwar ohne Taxbezug, und ohne eine Abgangsdeckung mittelst Steuerzuschlägen zu erhalten, so ist kein Grund vorhanden, den Gemeinden während des Provisoriums eine Vergütung zu gewähren, da das Provisorium in diesem Falle nichts weiter geändert hat, als daß es die bis zur Organisation der landesfürstlichen Gerichte von den Städten fortzuführende Jurisdiktion, als eine provisorische im Namen des Staates zu besorgende bezeichnet. — Hat aber die Kommune die Jurisdiktion wohl ohne Taxbezug besorgt, dagegen Steuerzuschläge bezogen, so entfällt gleichfalls eine Jurisdiktionskosten-Vergütung, weil alljährlich die Gemeinde-Auslagen, also auch die Jurisdiktions-Auslagen, in so ferne sie mittelst der Gemeinde-Einnahmen nicht bestritten werden können, vom Staate mittelst der Bewilligung von Steuerzuschlägen bedeckt wurden. — Was dagegen den zweiten Zeitabschnitt, nemlich von der Wirksamkeit des Gebührengesetzes vom 9. Februar v. J. betrifft, so leiden die Städte, welche bis dahin Taxen einheben, durch den Abfall dieser Einnahmen allerdings einen Entgang, der jedoch durch die oben vereinbarte Modalität der Entschädigung seine Bedeckung findet.

Haben Gemeinden während dieser Periode keine Taxen bezogen, so hat das gedachte Gebührengesetz auch in ihren ökonomischen Verhältnissen nichts geändert, und sie werden, wie bisher die Jurisdiktion entweder unentgeltlich provisorisch fortzuführen ha-

jeżeli pobierają dodatki podatkowe, w nich znajdują pokrycie wydatków, na jurysdykcję łożonych.

Dodatek do urzędów obwodowych.

O tem rozporządzeniu urzędowi obwodowemu, w celu zawiadomienia tamtejszo-obwodowych magistratów i miejskich urzędów komorniczych, którym przekazane jest prawo pobierania taks, udziela się wiadomość z tem zaleceniem, aby tenże, rozwinięte tu zasady mając w pamięci, podług takowych, jeźliby wnoszone od miast żądania wynagrodzenia oceniać wypadło, jak najściślej się zachował.

Gofuchowski, m. p.

14.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 4. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 6. wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

którem obwieszcza się postępowanie z wylosowanemi na dniu 2. Stycznia 1851, w rzedzie 7. tak pięcio-procentowemi obligacyjami bankowemi, jak n. a. stanowemi obligacyjami domestykalnemi.

Odnosnie do okólnika niż. austr. Rządu z dnia 29. Października 1829, obwieszcza się, iż wylosowane na dniu 2. Stycznia 1851 w rzedzie 7. tak pięcio-procentowe obligacye bankowe od Nru 5395, aż włącznie do Nru 6262, jak też zamieszczone w namienionej seryi cztero-procentowe n. a. stanowe obligacye domestykalne od Nru 1366 aż włącznie do Nru 1367, wedle postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 za nowe, podług pierwotnej stopy procentowej w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu Stanu, wymienione będą.

Krauss, m. p.

15.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 5. Stycznia 1851.

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 7. wydana dnia 14. Stycznia 1851),

Postanowienia o opłatach za jazdę pocztową na 1sze półrocze 1851.

Na 1sze półrocze 1851 ustanawia się w niżej wyszczególnionych krajach koronnych i powiatach opłatę za jazdę pocztą (pojezdne) od jednego konia i pojedynczej stacyi pocztowej w tym samym wymiarze, w jakim taż na 2gie półrocze 1850 ustanowioną była, a to:

w Solnogradzie	} po 1 zlr.
„ wyższej Austrii	
„ Czechach	
„ Morawii	

ben, oder in so ferne sie Steuerzuschüsse genießen, durch diese für die Jurisdiktions-Auslagen gedeckt sein.

Beifah für die Kreisämter.

Hievon wird das Kreisamt zur Verständigung der mit dem Bezugsrechte der Gerichts-Taren dotirten dortkreisigen Magistrate und Kammereien mit dem Auftrage in Kenntniß gesetzt, sich, die hier entwickelten Grundsätze gegenwärtig zu halten, und sich darnach bei Beurtheilung der Gebührlichkeit des gestellt werdenden Entschädigungs-Anspruchs der Städte auf das Genaueste zu benehmen.

Goluchowski, m. p.

14.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. Jänner 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, I. Stück, Nro. 6, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

wirkfam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit die Behandlung der am 2. Jänner 1851 in der Serie 7 verlostten Banko-Obligazionen zu 5 Perzent und niederösterreichisch-ständischen Domestikal-Obligazion zu 4 Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird bekannt gemacht, daß die am 2. Jänner 1851 in der Serie 7 verlostten Banko-Obligazionen zu fünf Perzent, von Nro. 5395 bis einschließig Nro. 6262, und die, in die erwähnte Serie engereichten niederösterreichisch-ständischen Domestikal-Obligazionen zu vier Perzent von Nro. 1360 bis einschließig 1367, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konventions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß, m. p.

15.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. Jänner 1851.

(im Reichs-Gesetzblatte, I. Stück, Nro. 7, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

Bestimmungen über die Postrittgelder für den I. Semester 1851.

Für den I. Semester 1851 wird das Postrittgeld für Ein Pferd und eine einfache Post für die nachgenannten Kronländer und Bezirke in demselben Ausmaße bestimmt, welches für den II. Semester 1850 festgesetzt war, und zwar:

in Salzburg	mit	} 1 fl.
„ Oberösterreich	„	
„ Böhmen	„	
„ Mähren	„	

w Słazku	}	po 1 zlr.
„ Galicyi		
na Bukowinie		
we Węgrzech		
w Siedmiogrodzie		
„ województwie Serbskiem i banacie Temeskim		
„ cywilnej Kroacyi (wyjąwszy Litorale Kroackie)		
„ cywilnej Sławonii		
„ Kroacko-slawońskiem Pograniezu wojskowem (wyjąwszy powiaty pułku Ottochańskiego i Likańskiego)		
„ niższej Austrii		
„ Montañskim dystrykcie (Kroackiem Litorale)	}	po 1 zlr. 2 kr.
„ Styryi		
„ Karyntyi	}	po 1 zlr. 4 kr.
„ Krainie		
„ Tyrolu	}	po 1 zlr. 6 kr.
„ Pobrzeżu (Tryeście)		
„ powiecie pułku Ottochańskiego i Likańskiego	}	po 1 „ 8 kr.
	}	po 1 „ 10 kr.

Należytość za użycie krytego powozu stacyjnego, wyznacza się na połowę, a powozu niekrytego na czwartą część tego, co wynosi opłata za jazdę pocztą od jednego konia i jednej stacyi pocztowej.

Poczestne (tryngielt) dla pocztyliona i opłata za smarowidło (szmirgelt), pozostają w dotychczasowej kwocie.

Bruck, m. p.

16.

Obwieszczenie Prezydium krajowego z dnia 5. Stycznia 1851, którem wyrabianie gatunków soli pod nazwą soli bydłowej i soli do nawozu, tudzież ustanowiona za każdy rodzaj tej soli cena sprzedaży, do powszechnej podaje się wiadomości.

Aby rolnictwu podać sposobność obfitszego użycia soli do chowu bydła i przysposobienia nawozu, postanowiło wysokie Ministerstwo skarbu, we wszystkich krajach koronnych, gatunki soli na ten cel wyłącznie pod nazwą soli bydłowej i nawozowej wyrobione, za szczególnie mierną cenę sprzedawać.

Przygotowania do urzeczywistnienia tego środka w żupach soli kamiennej w Wieliczce dojrzały już tyle, że w tamtejszym sprzedającym urzędzie sprzedaż wspomnianych gatunków soli z dniem 1. Stycznia 1851 rozpoczętą być mogła.

Wyrobienie dzieje się przez zmieszanie czystej soli kuchennej z materyałami, które takową wprowadzie do użytku ludzkiego czynią nieprzydatną, je-

in Schlesien	mit	
„ Galizien		
„ Bukowina		
„ Ungarn		
„ Siebenbürgen		
„ der Wojwodschast und dem Temeser Banate		1 fl.
„ Civil = Kroazien (mit Ausnahme des kroatischen Vitorale)		
„ Civil = Slavonien		
„ der kroatisch = slavonischen Militärgrenze (mit Ausnahme der Bezirke des Ottchaner und Viskaner Regimentses		
„ Niederösterreich		1 fl. 2 fr.
im Montaner Distrikte (kroatisches Vitorale)		
in Steiermark		1 fl. 4 fr.
„ Kärnthén		
„ Krain		1 fl. 6 fr.
„ Tirol		
im Küstenlande (Triest)		1 fl. 8 fr.
„ Ottchaner und Viskaner Regimentsbezirke		1 fl. 10 fr.

Die Gebühr für einen gedeckten Stazionswagen wird auf die Hälfte und für einen ungedeckten Wagen auf den vierten Theil des für Ein Pferd und Eine Post in dem betreffenden Bezirke bemessenen Rittgeldes festgesetzt.

Das Postillonstrink- und Schmiergeld bleibt unverändert.

Bruck, m. p.

16.

Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 5. Jänner 1851,

womit die Bereitung von Salzgattungen unter der Benennung „Vieh- und Dung-Salz“, so wie der für jede dieser Salzarten festgesetzte Verschleißpreis zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Um der Landwirthschaft das Mittel zu einer reichlicheren Verwendung des Salzes für die Viehzucht und Düngerbereitung zu bieten, hat das hohe Finanzministerium beschloßen, in allen Kronländern eigens zu diesem Zwecke bereitete Salzgattungen unter der Benennung „Vieh- und Dungsalz“ um besonders mäßige Preise zu verkaufen.

Die Vorbereitungen zur Verwirklichung dieser Maßregel sind bei dem Steinsalzwerke zu Wieliczka so weit gediehen, daß der Verkauf der erwähnten Salzgattungen bei dem dortigen Verschleißamte mit 1. Jänner 1851 eröffnet werden konnte.

Die Bereitung geschieht durch Vermengung des reinen Kochsalzes mit Stoffen, welche dasselbe zwar zum menschlichen Genuße unbrauchbar machen, jedoch der Ver-

dnakże odpowiadają użyciu, do którego sól służyć ma, a z których w szczególności te, co używane są do wyrobienia soli bydlęcej, dla zdrowia zwierząt nawet są skuteczne.

Cena tych gatunków stanowi się, mianowicie soli bydlęcej po dwa złr. m. k., zaś soli nawozowej po czterdzieści kr. m. k. za cetnar wiedeński na miejscu w Wieliczce.

Sól sprzedaje się nieopakowana, zatem kupujący w naczynia ku jej przewiezieniu potrzebne opatrzyć się winni.

Co się z tym dodatkiem do powszechnej podaje wiadomości, że czas i miejsce, w którym rozpocznie się sprzedaż soli bydlęcej i nawozowej, przyrządzonej z galicyjskiej warzonki, następnie ogłoszone zostaną.

Gołuchowski, m. p.

17.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcji skarbowej z dnia 5. Stycznia 1851,

wydane do podległych władz, urzędów i organów,

o postępowaniu we względzie stęplowania spisów książek, kartek pośmiertnych, adresów, biletów z zaprosinami i t. p.

Krajowa Dyrekcja skarbowa odwołując się do rozporządzeń swoich z dnia 24. i 22. Października 1850 za l. 1007 D. S. i 20079 *) udziela w aneksie dla wiadomości, i jako prawo zachowania się rozporządzenie wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 12. Grudnia 1850 za l. 33667/2278 o zastosowaniu ustawy z dnia 6. Września 1850 **).

Krajewski, m. p.

Aneks do l. 17.

Rozporządzenie wysokiego Ministerstwa z dnia 12. Grudnia 1850, za l. 33667/2278.

Prośba przełożonych grona księgarzy praskich względem doniesień opłacone podpadających, przedstawiona sprawozdaniem z dnia 31. Października r. t. za l. 24221/1015, jest już poczęści roztrzygniętą przez rozporządzenia z dnia 13. i 18. Października r. b. za l. 14084 D. S. i 14083 D. S. Co do reszty punktów prośby dodaje się ta uwaga, że gdy doniesienia w ogólności, wtenczas tylko ulegają stęplowi, jeżeli mają być na publicznych miejscach przyklepane, do pism czasowych dołączane, lub przez wyznaczonych umyślnie ludzi w obieg puszczane, więc spisy książek, kartki pośmiertne, adresy, bilety z zaprosinami i t. p. wtenczas tylko podpadają tej należytości, gdy są przeznaczone do zrobienia z nich

*) W Dzienniku praw krajowych z r. 1850, część XXII. nr. 605 i 607.

**) W Dzienniku praw państwa z r. 1850, część CXIX. nr. 345, str. 1563.

wendung, zu welcher es dienen soll, zusagen, und von denen insbesondere jene, die zur Erzeugung des Viehsalzes gebraucht werden, der Gesundheit der Thiere selbst zuträglich sind.

Der Preis dieser Salzgattungen wird, und zwar jener des Viehsalzes mit Zwei Gulden R. M., jener des Dungsalzes mit Vierzig Kreuzern R. M. für den Wiener Zentner loco Wieliczka festgesetzt.

Der Verschleiß findet im unverpackten Zustande Statt, und es haben daher die Käufer für die zum Transporte nöthigen Behältnisse zu sorgen.

Dies wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß der Zeitpunkt, wann und wo der Verkauf des aus dem galizischen Sudsalze erzeugten Vieh- und Dungsalzes beginnen werde, nachträglich wird bekannt gegeben werden.

Goluchowſki, m. p.

17.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 5. Jänner 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Stempelbehandlung der Bücher-Verzeichnisse, Parteizettel, Adressen, Einladungskarten u. dgl.

Mit Bezug auf die hierortigen Verordnungen vom 24. und 22. Oktober 1850 Z. 1007 F. D. und 20079 *) wird im Anbuge |. der hohe Finanz-Ministerial-Erlaß vom 12. Dezember 1850 Z. 33667/2278 über die Anwendung des Gesetzes vom 6. September 1850 **) zur Wissenschaft und Nachachtung mitgetheilt.

Krajewski, m. p.

Beilage zu Nro. 17.

Erlaß des hohen Finanzministeriums vom 12. Dezember 1850, Z. 33667/2278,

Daß mit dem Berichte vom 31. Oktober d. J. Z. 24221/1015 vorgelegte Gesuch der Vorsteher des Prager Buchhändler-Gremiums hinsichtlich der gebührenpflichtigen Ankündigungen hat durch die Erlässe vom 13. und 18. Oktober d. J. Z. 14084 F. M. und 14083 F. M. bereits eine theilweise Erledigung erhalten. In Absicht auf die übrigen Gesuchspunkte wird bemerkt, daß, nachdem Ankündigungen überhaupt nur stempelpflichtig sind, wenn sie an öffentlichen Orten angeschlagen, Zeitungsblättern zugelegt oder durch eigens dazu bestimmte Leute in Umlauf gesetzt werden, Bücherverzeichnisse, Parteizettel, Adressen, Einladungskarten u. dgl. nur dann gebührenpflichtig sind, wenn dieselben bestimmt sind, daß davon der eben angezeigte Gebrauch gemacht

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nro. 605 und 607.

**) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, CXIX. Stück, Nro. 345, Seite 1563.

dopiero wskazanego użytku. Doniesienia, na tytułach książek umieszczane, nie mogą być do nich policzone, ponieważ, jakkolwiek książki roznoszone bywają przez ludzi do tego umyślnie wyznaczonych, roznoszenie to jednak nie dzieje się z powodu umieszczonego w nich doniesienia.

Dzienniki, obejmujące same tylko doniesienia, uważać należy za tyle doniesień opłacie podpadających, ile ich w sobie zawierają, ustawa bowiem tymczasowa podciąga pod opłatę 10 kr. tylko doniesienia, umieszczone w piśmie czasowym, które jako samoistne obok tych doniesień uważa się.

Katalogi licytacyjne, wydawane oprócz doniesień opłatnych, przedstawiające właściwie tylko licytacyjny inwentarz, są wolne od stępla już z tego powodu, że doniesienie, acz z kilku i kilkunastu arkuszy złożone, jednemu tylko stęplowi podpada, a katalogi tylko za aneksa właściwego doniesienia uważać należy.

18.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 6. Stycznia 1851.

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 8, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których w wykonaniu stoi ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850,

oświadczające, że pod wzmiankowaną w §. 164. ust. o post. karn. straż bezpieczeństwa także i wojskowa straż policyjna rozumieć się ma.

Z powodu zaszłej wątpliwości, czy pod zawartym w §164. ust. o post. karn. z dnia 17. Stycznia 1850 wyrazem ogólnym: „straż bezpieczeństwa“ objęta jest także i wojskowa straż policyjna. udziela się w porozumieniu z c. k. Ministerjum wojny. to objaśnienie, iż pod owym wyrazem w rzeczy samej także i wojskowa straż policyjna rozumie się. Z członkami tejże przeto, co do wysłuchania ich jako świadków przed cywilnymi sądami karnymi, tak w śledztwie przygotowawczem, jako też w głównej rozprawie podobnie postępować się winno jak z członkami żandarmeryi. Zaczem więc zupełnie zastosowane być winny do wojskowej straży policyjnej także i one bliższe postanowienia, obwieszczone względem zapozwu i wysłuchania żandarmów w rozrządzeniu Ministerjum sprawiedliwości z dnia 26. Września 1850 l. 367 dz. pr. państ. w ustępach I. i II. zawarte.

Schmerling, m. p.

werde; die auf den Titelblättern der Bücher vorkommenden Anzeigen können unter dieselben nicht gerechnet werden, weil, wenn auch die Bücher durch eigens dazu bestimmte Leute ausgetragen werden, diese Austragung doch nicht wegen der darauf befindlichen Anzeigen erfolgt.

Tagesblätter, welche bloß Ankündigungen enthalten, sind als eben so viele gebührenpflichtige Ankündigungen, als sie enthalten, anzusehen, da das provisorische Gesetz bloß jene Ankündigungen der Gebühr von 10 fr. unterwirft, welche einer periodischen Schrift eingeschaltet werden, wobei letztere als ein neben den Ankündigungen für sich Bestehendes vorausgesetzt ist.

Die Auktions-Kataloge, welche nebst den gebührenpflichtigen Ankündigungen ausgegeben werden, stellen eigentlich nur die Auktions-Inventarien vor, und sind schon aus dem Grunde stempelfrei, weil eine Ankündigung, auch wenn sie aus mehreren Bogen besteht, nur einen Stempel fordert, und diese Kataloge als Beilagen der eigentlichen Ankündigung angesehen werden müssen.

18.

Verordnung des Justizministeriums vom 6. Jänner 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, I. Stück, No. 8, ausgegeben am 14. Jänner 1851),
verbindlich für jene Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit ist,

wodurch erklärt wird, daß unter der im §. 164 der Strafprozeß-Ordnung erwähnten Sicherheitswache auch die Militär-Polizeiwache zu verstehen sei.

Aus Anlaß des vorgekommenen Zweifels, ob unter dem im §. 164 der Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 enthaltenen allgemeinen Ausdrucke „Sicherheitswache“ auch die Militär-Polizeiwache begriffen sei, wird im Einvernehmen mit dem k. k. Kriegsministerium die Belehrung erteilt, daß unter jenem Ausdrucke allerdings auch die Militär-Polizeiwache verstanden werde. Die Mitglieder der Letzteren sind daher rücksichtlich ihrer Vernehmung als Zeugen vor den Civil-Strafgerichten sowohl in der Voruntersuchung als bei der Hauptverhandlung gleich den Mitgliedern der Gensd'armee zu behandeln. Es finden daher auch die in dem Justizministerial-Erlaße vom 26. September 1850 Z. 367 des Reichs-Gesetzblattes in den Absätzen I. und II. über die Vorladung und Abhörung der Gensd'armen kundgemachten näheren Bestimmungen auf die Militär-Polizeiwache ihre volle Anwendung.

Schmerling, m. p.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO